

Hallituksen esitys Eduskunnalle
laiksi eläinten kuljetuksesta ja
laiksi eläinsuojelulain muuttamisesta

Helsinki 2006

Hallituksen esitys Eduskunnalle
laiksi eläinten kuljetuksesta ja
laiksi eläinsuojelulain muuttamisesta

Helsinki 2006

Maa- ja metsätalousministeriölle

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 19 päivänä syyskuuta 2005 eläinkuljetuslakityöryhmän, jonka tavoitteena oli aikaansaada hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus eläinten kuljettamisesta sekä ehdotukset muista tarpeellisista säädösmuutoksista. Työryhmän tehtävänä oli laatia laintasoiset Euroopan yhteisön eläinten kuljettamista koskevan asetuksen täytäntöönpanon edellyttämät säännökset sekä laatia eläinkuljetusasetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jääviä eläinkuljetuksia koskevat vastaavantasoiset säännökset ja ehdotukset muiksi tarpeellisiksi säännöksiksi. Työryhmän toimikausi oli 1.10.2005 – 31.3.2006.

Työryhmän puheenjohtajaksi määrättiin eläinlääkintöneuvos Pirkko Skutnabb maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja terveysosastolta ja varapuheenjohtajaksi läänineläinlääkäri Paula Junnilainen. Jäseniksi kutsuttiin poliisitarkastaja Timo Ajaste sisäasiainministeriöstä, läänineläinlääkäri Inna Ilvizky Etelä-Suomen lääninhallituksesta, toimitusjohtaja Seppo Tolonen Elintarvikealan Kuljetusyrittäjät ry:stä, kotieläinasiainmies Vuokko Puurula Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry:stä, kaupungineläinlääkäri Minnami Mikkola Suomen Eläinlääkäriliitto ry:stä ja eläinlääkäri Tapani Parviainen Suomen Eläinsuojeluyhdistys ry:stä. Työryhmän sihteereiksi määrättiin vanhempi hallitussihteeri Erkki Arnkil ja eläinlääkintötarkastaja Kai Pelkonen, molemmat maa- ja metsätalousministeriön elintarvike- ja terveysosastolta.

Työryhmä kokoontui viisi kertaa. Saatuaan työnsä suoritettua työryhmä jättää kunnioittavasti maa- ja metsätalousministeriölle hallituksen esityksen muotoon laaditun muistionsa: Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eläinten kuljetuksesta ja laiksi eläinsuojelulain muuttamisesta.

Helsingissä 4 päivän toukokuuta 2006

Pirkko Skutnabb

Paula Junnilainen

Timo Ajaste

Inna Ilvizky

Seppo Tolonen

Vuokko Puurula

Minnami Mikkola

Tapani Parviainen

Erkki Arnkil

Kai Pelkonen

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eläinten kuljetuksesta ja laiksi eläinsuojelulain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksellä uudistettaisiin eläinten kuljetusta koskeva lainsäädäntö. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eläinten kuljetuksesta, joka koskisi sekä elävien selkärankaisten eläinten että soveltuvin osin myös selkärangattomien eläinten kuljettamista. Nykyinen eläinten kuljetusta koskeva lainsäädäntö korjattaisiin vastaamaan perustuslain vaatimuksia.

Lakiin sisältyisivät eläinten kuljettamista koskevan neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2005 ulkopuolelle jäävien kuljetusten osalta perussäännökset kuljetuksen yleisistä edellytyksistä, kuljetusvälineestä, eläinten kuormaamisesta ja kuorman purkamisesta. Näistä vaatimuksista voitaisiin ehdotuksen mukaan antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Neuvoston asetuksen edellyttämien eläinkuljettajalupien, maantieajoneuvojen ja karjalusten hyväksymistodistusten sekä kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistusten hakemista, myöntämisestä ja peruuttamisesta koskevia säännöksiä sisältyisi lakiin siinä laajuudessa kuin asetuksen täytäntöönpano edellyttää. Lisäksi laki sisältäisi säännökset eläinten kuljetuksia valvovista viranomaisista ja valvontatoimenpiteistä.

Eläinsuojelulakiin tehtäisiin ehdotetusta eläinten kuljetusta koskevasta laista johtuvat tekniluontoiset muutokset.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 5 päivänä tammikuuta 2007 samanaikaisesti kuin neuvoston asetusta ryhdytään soveltamaan.

Sisällys

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYSLUETTELO.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 Johdanto.....	3
2 Nykytila.....	3
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
2.1.1 Eläinsuojelulaki.....	3
2.1.2 Asetus eläinten kuljetuksesta.....	5
2.1.3 Maa- ja metsätalousministeriön päätös eläinten kuljetukselle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista.....	7
2.2 Euroopan yhteisöä koskeva lainsäädäntö.....	7
2.2.1 Nykyiset yhteisön säädökset.....	7
2.2.2 Eläinkuljetusasetus.....	7
2.2.3 Neuvoston asetus (EY) N:o 1255/97 pysähdyspaikkoja koskevista yhteisön vaatimuksista ja direktiivin 91/628/ETY liitteessä tarkoitetun reittisuunnitelman mukauttamisesta.....	11
2.3 Ulkomaiden lainsäädäntö.....	11
2.4 Nykytilan arviointi.....	12
3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	13
4 Esityksen vaikutukset.....	13
4.1 Valtiontaloudelliset vaikutukset.....	13
4.2 Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset.....	14
4.3 Elinkeinotoimintaan kohdistuvat vaikutukset.....	14
5 Asian valmistelu.....	14
5.1 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	15
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	16
1 Lakiehdotusten perustelut.....	16
1.1 Laki eläinten kuljetuksesta.....	16
1 luku. Yleiset säännökset.....	16
2 luku. Kuljetuksen yleiset edellytykset.....	17
3 luku. Kuljetusväline.....	18
4 luku. Kuormaaminen ja kuorman purkaminen.....	19
5 luku. Luvat sekä hyväksymis- ja pätevyystodistukset.....	20
6 luku. Viranomaiset ja niiden tehtävät.....	25
7 luku. Valvonta.....	26
8 luku. Hallinnolliset pakkokeinot ja seuraamukset.....	29
9 luku. Erinäiset säännökset.....	31
1.2 Eläinsuojelulaki.....	33
2 Tarkemmat säännökset.....	34
3 Voimaantulo.....	35
4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys.....	35
LAKIEHDOTUKSET.....	37
eläinten kuljetuksesta.....	37
eläinsuojelulain muuttamisesta.....	51

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Suomen nykyinen eläinten kuljettamista koskeva lainsäädäntö perustuu pääosin eläinten suojelemisesta kuljetuksen aikana annettuun neuvoston direktiiviin (91/628/ETY). Säädöksissä on otettu huomioon myös eläinten suojelemiseksi kansainvälisten kuljetusten aikana tehty eurooppalainen yleissopimus (SopS 18/1975). Lainsäädäntö sisältää lisäksi kansalliseen harkintaan perustuvia säännöksiä, joiden tarkoituksena on turvata eläinten hyvinvointi kaikissa kuljetuksissa.

Euroopan yhteisössä on 22 päivänä joulukuuta 2004 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1/2005 (jäljempänä eläinkuljetusasetus) eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta. Eläinkuljetusasetus sääntelee merkittävää osaa eläinten kuljetuksista, sillä sitä sovelletaan kaupallisen toiminnan yhteydessä tapahtuvaan selkärankaisten eläinten kuljetukseen. Eläinkuljetusasetus ei koske kaupallisen toiminnan ulkopuolelle jääviä eläinkuljetuksia eikä myöskään sellaisia eläinkuljetuksia, joissa sairas tai vahingoittunut eläin viedään eläinlääkärin hoitoon ja sieltä pois. Eläinkuljetusasetuksella on muutettu pysähdyspaikkoja koskevaa neuvoston asetusta (ETY) N:o 1255/97 (jäljempänä tarkastusasema-asetus). Eläinkuljetusasetusta ryhdytään soveltamaan 5 päivänä tammikuuta 2007.

Ehdotetussa laissa eläinten kuljetuksesta säädettäisiin eläinkuljetusasetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jääville eläinkuljetuksille asetettavista vaatimuksista. Laissa annettaisiin myös eläinkuljetusasetuksen ja tarkastus-asema-asetuksen edellyttämät täydentävät säännökset. Laki koskisi kaikkien eläinkuljetusten valvontaa ja siihen liittyviä toimenpiteitä. Eläinsuojelulakiin tehtäisiin eläinten kuljetuksesta annettavan lain edellyttämät teknisluontoiset tarkistukset.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Suomen eläinten kuljetusta koskeva lainsäädäntö on kolmiportainen siten, että eläinsuojelulakiin (247/1996) sisältyvät eläinten kuljettamista koskevat perussäännökset. Näihin säännöksiin sisältyvät asetuksenantovaltuudet, joiden mukaan tarkempia säännöksiä voidaan antaa (valtionneuvoston) asetuksella. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa eläinten kuljetusta koskevia tarkempia säännöksiä. Edellä tarkoitettujen valtuutussäännösten perusteella on annettu asetus eläinten kuljetuksesta (491/1996), ja täsmällisemmät eläinten kuljetukselle asetettavat vaatimukset sisältävä maa- ja metsätalousministeriön päätös (27/EEO/96). Eläinten kuljetuksesta annettu asetus, joka on tällä hetkellä eläinten kuljetusta koskeva keskeinen säädös, sisältää paitsi eläinten kuljetuksia koskevia yleisiä vaatimuksia, myös esimerkiksi kuljetusten henkilöstöä, asiakirjoja ja kuljetusten tarkastamista koskevia säännöksiä. Maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä on tarkennettu eri eläinlajien ja kuljetusmuotojen osalta kuljetusvälineelle, eläinten kuormaamiselle ja kuorman purkamiselle sekä eläinten kuormaustiheydelle asetettavia vaatimuksia.

2.1.1 Eläinsuojelulaki

Nykyinen eläinsuojelulaki on tullut voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1996. Laki sisältää keskeiset eläinten pitoa, hoitoa, kohtelua ja käsittelyä koskevat periaatteet. Eläinsuojelulaki on yleislaki, joka

koskee kaikkea eläinten pitoa ja kaikkia eläimiä. Lain tarkoituksena on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kärsimykseltä, kivulta ja tuskalta. Lain tarkoituksena on myös edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua.

Eläinten kuljetuksen periaatteet

Eläinten kuljetusta koskeva perussäännös sisältyy lain 29 §:ään, jossa säädetään eläinten kuljetukselle asetettavista yleisistä periaatteista. Mainitun pykälän 1 momentin mukaan eläimen kuljetus on järjestettävä siten, että sille ei aiheudu kuljetuksesta tarpeetonta kipua tai tuskaa. Eläintä on lisäksi suojeltava kuljetuksessa vahingoittumiselta ja sairastumiselta. Eläintä ei saa kuljettaa, jos eläin on sellaisessa tilassa, että kuljetuksesta voi aiheutua sille tarpeetonta kipua tai tuskaa. Pykälän 2 momentti sisältää eläinten tarkastamista koskevan asetuksenantovaltuuden silloin, kun Suomea sitova kansainvälinen sopimus tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestys sellaista tarkastusta edellyttää. Pykälän 3 momentti sisältää asetuksenantovaltuutuksen tarkempien säännösten antamiseen eläinten kuljetuksista, kuljetusten tarkastuksista ja kuljetuksen mukana seuraavista asiakirjoista ja todistuksista sekä valtuutuksen säätää maa- ja metsätalousministeriön asetuksella niistä tarkemmin.

Lupa eläinten kuljettamiseen ja eläinkuljettajarekisteri

Lain 30 §:n 1 momentissa säädetään tulonhankkimistarkoituksessa tapahtuva eläinten kuljettaminen, kuljetusvälineen vuokraaminen tai muu luovuttaminen luvanvaraiseksi. Luvan myöntävä viranomaisena on lääninhallitus. Euroopan yhteisön ulkopuoliseen maahan sijoittunut eläinkuljettaja puolestaan antaa kirjallisen sitoumuksen eläinsuojelusäädösten noudattamisesta eläinkuljetuksessa. Pykälän 2 momentin mukaan lupa myönnetään, jos hakijalla on asianmukaiset kuljetusvälineet ja hänellä tai hänen palveluksessaan olevalla on eläinten kuljetukseen ja siihen liittyvään käsittelyyn ja hoitoon tarvittavat tiedot ja taidot. Pykälän 3 momentin mukaan lääninhallitus pitää eläinkuljettajarekisteriä toiminnan harjoittamiseen myöntämistään luvista. Elintarviketurvallisuusvirasto pitää valtakunnallista rekisteriä kaikista luvista sekä kolmansien maiden kuljettajien antamista sitoumuksista. Pykälän 4 momentti sisältää asetuksenantovaltuuden tarkempien säännösten antamiseen eläinkuljettajarekisteristä, vaadittavista pätevyyksistä, tehtävistä, eläinkuljettajaluvan hakemisesta, myöntämisestä ja peruuttamisesta, vaadittavista sitoumuksista, toiminnan valvonnasta ja eläinkuljettajarekisteristä. Asetuksella voidaan myös säätää, että maa- ja metsätalousministeriö voi antaa niistä tarkempia säännöksiä.

Valvonta, tarkastukset ja viranomaistoimenpiteet

Jos on aihetta epäillä, että eläintä kuljetetaan säädösten vastaisesti, lääninhallituksella, kunnaneläinlääkärillä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalla viranhaltijalla ja poliisilla on oikeus suorittaa lain 39 §:n 1 momentissa tarkoitettu tarkastus. Pykälän 2 momentin mukaan poliisi voi suorittaa tarkastuksen eläinkuljetukseen ilman epäilyäkin. Sama oikeus on tarkastuseläinlääkärillä teurastamon tai teurastuspaikan alueella ja rajaeläinlääkärillä rajanylityspaikan tai maastapoistumispaikan alueella. Pykälän 4 momentin mukaan tarkastuksen suorittajalla on oikeus päästä tilaan, jossa eläin on. Tarkastuksessa voidaan tarkastaa eläin, sen kuljetusväline sekä eläintä varten tarkoitettu ravinto, juotava, varusteet ja välineet.

Jos tarkastuksessa havaitaan, että eläinten kuljetusta koskevia säädöksiä on rikottu, valvova viranomaisena voi antaa eläinsuojelulain 42 §:ssä tarkoitettua kiellon jatkaa tai toistaa säädösten vastaista menettelyä tai määrätä asiat saatettaviksi lainsäädännön edellyttämälle tasolle. Lääninhallitus voi tehostaa kieltoa tai määräystä 43 §:n 1 momentissa tarkoitettua uhkasakolla tai teettämishallalla. Jos eläinsuojelulliset syyt edellyttävät, viranomaisena voi ryhtyä lain 44 §:n 1 momentin mukaisesti välittömiin toimenpiteisiin eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Eläin

voidaan esimerkiksi toimittaa teurastettavaksi tai lopettaa. Pykälän 2 momentin mukaan poliisilla ja rajaeläinlääkärillä on lisäksi oikeus määrätä eläimet kuljetettavaksi takaisin lähtöpaikkaan tai muutettavaksi reittisuunnitelmaa siten, että eläinten hyvinvointi turvataan.

Selvitykset ja tutkimukset

Elintarviketurvallisuusvirasto ja lääninhallitus voivat lain 48 §:n 1 momentin mukaan määrätä virkaeläinlääkärit suorittamaan selvityksiä ja tutkimuksia eläinkuljetuksissa. Selvityksen tai tutkimuksen suorittajalla on 2 momentin mukaan oikeus päästä eläintilaan. Pykälän 3 momentissa säädetään, että sama oikeus päästä eläinten kuljetustilaan koskee myös ulkomaisia tarkastajia Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä.

2.1.2 Asetus eläinten kuljetuksesta

Eläinten kuljetuksesta annetussa asetuksessa säädetään elävien selkärankaisten eläimien maantie-, rautatie-, meri- ja ilmakuljetuksesta Suomessa, Suomen ja muiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden välillä sekä Suomen ja Euroopan yhteisön ulkopuolisten valtioiden välillä. Asetus on annettu eläinsuojelulain 29 ja 30 §:n nojalla, ja se sisältää valtaosan eläinten kuljetusta koskevan direktiivin vaatimuksista. Asetus sisältää 12 lukua, jotka koskevat eläinten kuljettamista koskevia yleisiä vaatimuksia, kuljetusvälinettä, eläinten kuormaamista ja purkamista ja eläinkuljettajarekisteriä. Asetus sisältää myös säännöksiä, jotka koskevat eläinkuljettajaa ja kuljetuksesta vastaavaa henkilöä, eläinkuljetusta seuraavia asiakirjoja, kuljetusta Euroopan yhteisön ulkopuolisesta valtiosta tai yhteisön ulkopuoliseen valtioon, eräiden kotieläiminä pidettävien eläinlajien matkan kestoaikaa ja pysähdyspaikkoja.

Yleiset säännökset

Eläintä ei saa kuljettaa, jollei se ole matkan edellyttämässä kunnossa ja jollei ole huolehdittu eläimen hoidosta kuljetuksen aikana ja määränpäässä. Sairas tai vahingoittunut eläin ei ole perussäännön mukaan kuljetuskuntoinen ellei kyse ole lievistä sairauksista tai vähäisestä vahingoittumisesta. Kantavien eläinten kuljettamista on myös rajoitettu. Kuljetuksen mukana on oltava henkilö, jonka vastuulla on eläimen hyvinvoinnista huolehtiminen. Useimmiten tämä on kuljettaja, joka matkan aikana hoitaa asetuksessa säädetyt tehtävät.

Kuljetusväline

Kuljetusvälineen on oltava eläimelle turvallinen, eikä se saa aiheuttaa eläimelle vammoja tai tarpeetonta kärsimystä. Kuljetusvälineen tulee olla riittävän tilava ja muutoinkin varustukseltaan asianmukainen, jotta olosuhteet voidaan pitää eläimille sopivana kuljetuksen aikana. Eläimet on myös voitava tarkastaa. Olosuhteiden tulee olla sellaiset, että eläimet saavat suojan säätä vastaan eivätkä kärsi kylmyydestä, kuumuudesta, vedosta liiallisesta kosteudesta, haitallisista kaasusta tai jatkuvasta haitallisesta melusta.

Eläinten kuormaaminen

Eläimiä saa kuormata vain puhtaaseen kuljetusvälineeseen ja eläinten kuormaamiseen ja kuorman purkamiseen tulee olla käytettävissä asianmukaiset välineet ja laitteet. Eläimiä on kohdeltava rauhallisesti, eikä niitä saa tarpeettomasti pelotella eikä kiihdyttää. Eläimet tulee samaan kuljetusvälineeseen kuormattaessa erottaa toisistaan eläinlajeittain sekä perussäännön mukaan myös iän, koon, sukupuolen, keskinäisen vihamielisyyden ja kuljetuskunnon mukaan. Jos eläin

joudutaan kytkemään kuljetuksen ajaksi, eläin ei saa siitä vahingoittua. Jos kuljetusvälineessä kuljetetaan eläinten lisäksi muuta kuormaa, se on sijoitettava ja kiinnitettävä siten, että eläinten vahingoittumisen vaaraa estyy.

Lupa eläinten kuljettamiseen ja eläinkuljettajarekisteri

Eläinsuojelulain 30 §:n 1 momentissa tarkoitettua lupaa eläinten kuljettamiseen, kuljetusvälineen vuokraamiseen tai muuhun luovuttamiseen tulonhankkimistarkoituksessa haetaan lääninhallitukselta. Lupahakemuksessa on ilmoitettava asetuksessa säädetyt tiedot. Euroopan yhteisön ulkopuoliseen valtioon sijoittunut eläinkuljettaja antaa vastaavia asioita koskevan eläinsuojelulain 30 §:n 1 momentissa tarkoitetun sitoumuksen Elintarviketurvallisuusvirastolle. Eläinsuojelulain 30 §:n 3 momentissa tarkoitettuun eläinkuljettajarekisteriin talletetaan tiedot eläinkuljettajasta ja eläinten kuljetuksista vastaavista henkilöistä, tiedot eläinten kuljettamiseen käytettävästä kalustosta sekä eräitä muita tietoja.

Eläinkuljettaja, kuljetuksesta vastaava henkilö ja asiakirjat

Tulonhankkimistarkoituksessa tapahtuvissa kuljetuksissa eläinkuljettajan on huolehdittava siitä, että eläinten kuljetus ja hoito annetaan vain sellaisen henkilön tehtäväksi, jolla on tehtävään tarvittavat tiedot ja taidot. Eläinkuljettajan tulee huolehtia mahdollisesti tarvittavan reittisuunnitelman laatimisesta sekä siitä, että kuljetuksessa noudatetaan säädettyjä matka-, lepo-, syöttö- ja juottoaikoja. Kuljetuksesta vastaavan henkilön tulee huolehtia siitä, että eläimet kuljetetaan määränpäähän viivytyksettä ja että niitä hoidetaan säädösten mukaisesti.

Kuljetuksen mukana olevista asiakirjoista tulee käydä ilmi eläinten alkuperä ja omistaja tai haltija, kuljetuksen lähtöpaikka ja määränpää, sekä lähtöpäivä ja -aika. Pysähdyspaikkoja koskevista yhteisön vaatimuksista ja direktiivin 91/628/ETY liitteessä tarkoitettua reittisuunnitelman mukauttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:O 1255/97 (pysähdyspaikka-asetus) liitteen II mukainen reittisuunnitelma on laadittava kotieläiminä pidettävien kavioläinten, nautojen, lampaiden, vuohien ja sikojen yli kahdeksan tuntia kestäviin kuljetuksiin Suomen ja muiden yhteisön jäsenvaltioiden välillä sekä Suomen ja yhteisön ulkopuolisten valtioiden välillä.

Kuljetus Euroopan yhteisön ulkopuolisesta valtiosta tai ulkopuoliseen valtioon

Tulonhankkimistarkoituksessa tapahtuva kuljetus yhteisön ulkopuolisesta valtiosta se on sallittua vain, jos eläinkuljettaja on antanut kirjallisen sitoumuksen kuljetusta koskevien säädösten noudattamisesta ja tämän lisäksi on laadittu eräiden eläinlajien kuljetuksessa vaadittava reittisuunnitelma. Rajaeläinlääkäri on tarkastettava yhteisön ulkopuolisesta valtiosta tuleva eläinkuljetus ja sitä koskevat asiakirjat. Kuljetettaessa kotieläiminä pidettäviä kavioläimiä, nautoja, lampaita, vuohia tai sikojä yhteisön ulkopuoliseen valtioon siten, että kuljetus kestää yhteisön alueella yli kahdeksan tuntia, rajanylityspaikan tai maastapoistumispaikan virkaeläinlääkäri on tarkastettava eläimet ja niiden kuljetuskuntoisuus.

Eräiden eläinlajien matkan kesto aika

Tulon hankkimiseksi tapahtuva kotieläiminä pidettävien kavioläinten, nautojen, lampaiden, vuohien ja sikojen kuljetusmatkan kesto ei pääsääntöisesti saa ylittää kahdeksaa tuntia maantie-, rautatie- tai merikuljetuksissa. Kuljetusaikaa voidaan kuitenkin pidentää, jos kuljetusväline täyttää yli kahdeksan tuntia kestäviin eläinkuljetuksiin käytettäville maantieajoneuvoille asetettavista eläinten suojelua koskevista lisävaatimuksista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 411/98 liitteessä vahvistetut lisävaatimukset ja eläimet saavat levätä, syödä ja juoda siten kuin asetuksessa

säädetään. Maantiekuljetuksessa eläinten pidennetyt enimmäiskuljetusajat vaihtelevat eläinlajeista ja eläinten hoitovaiheesta riippuen siten, että esimerkiksi vasikoita saa kuljettaa enintään yhteensä 19 tuntia lepojako mukaan luettuna ja täysikasvuisia nautoja enintään 29 tuntia lepojako mukaan luettuna. Matkan enimmäiskeston jälkeen eläimet on purettava kuormasta. Lisäksi ne on juotettava ja ruokittava ja niille on annettava vähintään 24 tunnin lepoaika. Myös meri- ja rautatiekuljetuksissa voidaan erityisvaatimukset täyttävällä kuljetusvälineellä kuljettaa eläimiä pääsääntönä olevaa kahdeksaa tuntia pitempään. Asetus sisältää säännöksiä myös eräiden muiden kotieläinten matkan enimmäiskestoajoista.

Pysähdyspaikat

Pysähdyspaikkojen terveyttä, hygieniaa, rakentamista ja tiloja koskevista vaatimuksista säädetään pysähdyspaikka-asetuksessa. Pysähdyspaikka-asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun pysähdyspaikan hyväksymisestä huolehtii lääninhallitus ja 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua valvonnasta kunnaneläinlääkäri. Eläinten kuljetuskuntoisuuden ennen matkan jatkamista pysähdyspaikalta tarkastaa kunnaneläinlääkäri tai Elintarviketurvallisuusviraston määräämä eläinlääkäri.

2.1.3 Maa- ja metsätalousministeriön päätös eläinten kuljetukselle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä säädetään yksityiskohtaisemmin eläinten kuljettamiselle asetettavista vaatimuksista. Päätös sisältää eri eläinlajeille ja erilaisille kuljetusmuodoille vaatimuksia kuljetusvälineestä, kuljetuksenaikaisista tapahtumista ja tilavaatimuksista. Eläinten kuljetusta koskevan direktiivin mukaiset eläinten kuormausiheydet sisältyvät päätökseen.

2.2 Euroopan yhteisöä koskeva lainsäädäntö

2.2.1 Nykyiset yhteisön säädökset

Euroopan yhteisössä eläinten kuljetusta sääntelee tällä hetkellä neuvoston direktiivi (91/628/ETY) eläinten suojelemisesta kuljetuksen aikana ja direktiivien 90/425/ETY ja 91/496/ETY muuttamisesta. Tätä direktiiviä on muutettu neuvoston direktiivillä (95/29/EY). Lisäksi eläinten kuljetuksia yhteisössä sääntelee neuvoston asetus (EY) N:o 411/98 yli kahdeksan tuntia kestäviin eläinkuljetuksiin käytettävillä maantieajoneuvoille asetettavista eläinten suojelua koskevista lisävaatimuksista, neuvoston asetus (EY) N:o 1255/97 pysähdyspaikkoja koskevista yhteisön vaatimuksista ja direktiivin 91/628/ETY liitteessä tarkoitettun reittisuunnitelman mukauttamisesta sekä neuvoston asetus (EY) N:o 1040/2003 asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta pysähdyspaikkojen käytön osalta.

2.2.2 Eläinkuljetusasetus

Euroopan yhteisössä on 22 päivänä joulukuuta 2004 annettu neuvoston asetus (eläinkuljetusasetus) (EY) N:o 1/2005 eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta. Asetusta ryhdytään soveltamaan 5 päivänä tammikuuta 2007 kuitenkin siten, että kuljettajien pätevyystodistusta koskevaa asetuksen 6 artiklan 5 kohtaa sovelletaan 5 päivästä tammikuuta 2008. Asetus on kaikilta osiltaan velvoittava ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. Asetus mahdollistaa kuitenkin eräistä sitä koskevista poikkeuksista säätämisen kansallisesti.

Soveltamisala

Asetus koskee selkärankaisten elävien eläinten kuljettamista yhteisön alueella sekä erityistarkastuksia, joita viranomaiset tekevät yhteisön tullialueelle saapuville tai sieltä lähteville kuljetuksille. Soveltamisalaa on rajattu tuottajan omilla kuljetusvälineillä laitumelta toiselle tapahtuvan siirtokuljetuksen sekä alle 50 kilometrin kuljetusten osalta siten, että ainoastaan eläinkuljetuksia koskevia yleisiä edellytyksiä ja viranomaisten tarkastuksia koskevia säännöksiä sovelletaan näihin kuljetuksiin. Lisäksi asetusta sovelletaan vain sellaisiin kuljetuksiin, jotka tapahtuvat kaupallisen toiminnan yhteydessä. Eläinlääkäriavun käyttämiseen liittyvät kuljetukset eläinlääkäriin vastaanotolle ja sieltä pois on rajattu soveltamisalan ulkopuolelle.

Määritelmät

Asetus sisältää joukon määritelmiä asetuksessa käytettävistä termeistä kuten esimerkiksi kuljetusmatkasta, kuljetusvälineestä, kuljetuksesta ja eläinkuljettajasta. Kuljetusmatkalla tarkoitetaan koko kuljetustapahtumaa lähtöpaikasta määräpaikkaan, mukaan lukien eläinten kuormasta purkamisen, sijoittamisen ja kuormaamisen kuljetusmatkan aikana. Kuljetusvälineellä tarkoitetaan eläinten kuljetukseen käytettäviä maantie- tai raideajoneuvoja, aluksia ja ilma-aluksia. Kuljetus tarkoittaa eläinten siirtoa, joka tehdään yhdellä tai useammalla kuljetusvälineellä, ja siihen liittyviä toimenpiteitä, myös kuormaamista, purkamista, siirtämistä ja lepoa, siihen asti kunnes eläimet on purettu kuormasta määräpaikassa. Eläinkuljettaja on määritelty luonnolliseksi tai oikeushenkilöksi, joka kuljettaa eläimiä omaan lukuunsa tai kolmannen osapuolen lukuun.

Eläinkuljetuksia koskevat yleiset edellytykset

Eläinten kuljettamisen yleisenä periaatteena on, että eläimille ei saa kuljetuksesta aiheutua vammoja tai tarpeetonta kärsimystä. Kuljetettaviksi otettavien eläinten tulee olla kuljetuskuntoisia ja eläimistä tulee huolehtia kuljetuksen aikana. Kuljetus- ja lastausvälineiden on oltava sellaisia, että vältetään vammat ja kärsimykset ja taataan eläinten turvallisuus. Eläimiä käsittelevillä henkilöillä on oltava tarvittava koulutus ja pätevyys ja eläimet on kuljetettava määräpaikkaansa viipymättä. Eläinten tilan tulee olla pinta-alaltaan ja korkeudeltaan riittävä kuljetettaville eläimille. Kuljetuksen aikana eläinten on saatava eläinlajin ja eläimen koon mukaan asianmukaisesti vettä, ravintoa ja lepoa.

Kuljetusasiakirjat

Kuljetusvälineessä on oltava kuljetuksen aikana asiakirjat, joista selviää eläinten alkuperä ja omistaja, lähtöpaikka, lähtöpäivä ja -aika, määränpää ja matkan arvioitu kesto.

Kuljetusten suunnittelua koskevat velvollisuudet

Kuljetusta suunnittelevan on huolehdittava muun muassa siitä, että eläinten kuljetuksesta tehdään sopimus vain sellaisen toimijan kanssa, jolla on eläinten kuljettamiseen tarvittava lupa. Jäsenvaltioiden välisten sekä kolmansista maista ja kolmansiin maihin tehtävien kotieläiminä pidettävien hevosten, nautojen, lampaiden, vuohien ja sikojen pitkissä kuljetuksissa eläinkuljettajien ja järjestäjien on käytettävä reittisuunnitelmaa lukuun ottamatta rekisteröityjen hevosten kuljetusta.

Eläinkuljettajat

Eläinkuljettajina saavat toimia ainoastaan ne, joilla on siihen asetuksen edellyttämä lupa. Luvista säädetään asetuksen 10 ja 11 artiklassa. Eläinten käsittely saadaan antaa vain sellaiselle henkilökunnalle, jolla on asetuksen edellyttämä koulutus. Kotieläiminä pidettävien hevosten,

nautojen, lampaiden, vuohien ja sikojen kuljetukseen tarkoitettua maantieajoneuvoa saa kuljettaa ja eläinten hoitaja toimia vain henkilö, jolla on asetuksessa tarkoitettu pätevyystodistus.

Kuljetusvälineen tarkastus ja hyväksyntä

Pitkiä eläinkuljetuksia maanteitse saa suorittaa vain, jos kuljetusväline on tarkastettu ja hyväksytty 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Myös karja-aluksilta edellytetään tarkastusta ja hyväksymistä.

Keräyskeskukset

Asetus sisältää säännöksiä, jotka koskevat keskuksia, joihin eläimiä kerätään edelleen kuljettamista varten. Suomessa ei ole keräyskeskustoimintaa.

Eläinkuljettajalupa

Toimivaltaisen viranomaisen antama lupa eläinkuljetusten suorittamiseen on joko alle kahdeksan tunnin kuljetuksiin tarkoitettu lupa tai lupa, joka oikeuttaa myös yli kahdeksan tunnin niin sanottuihin pitkiin eläinkuljetuksiin. Asetus sisältää luvan myöntämistä koskevia säännöksiä. Lupa on voimassa enintään viisi vuotta. Kullekin eläinkuljettajaluvulle annetaan tunnistenumero ja toimivaltaisen viranomaisen on pidettävä myöntämistään luvista kirjaa. Lisäksi toimivaltaisen viranomaisen tulee kirjata pitkiin kuljetuksiin oikeuttavat luvat sähköiseen tietokantaan. Eläinkuljettajan nimen ja lupanumeron on oltava yleisesti saatavilla luvan voimassaolon ajan.

Pitkät eläinkuljetukset

Toimivaltaiselle viranomaiselle on asetettu velvollisuus tehdä tarkastuksia ennen tavallisimpien tuotantoeläinten pitkiä kuljetuksia. Viranomaisten tulee näissä tarkastuksissa muun muassa varmistaa reittisuunnitelman paikkansapitävyys, eläinkuljettajalupa, ajoneuvon hyväksymistodistus ja kuljettajien pätevyystodistus. Myös pitkän eläinkuljetuksen eri vaiheissa viranomaisilla on velvollisuus suorittaa tarkastuksia säännösten noudattamisen varmistamiseksi. Viranomaisten on varmistettava, että tarkastajat ovat asianmukaisesti koulutettuja ja että heillä on tarvittavat välineet valvontalaitteiden ja paikannusjärjestelmän kirjaamien tietojen tarkistamiseksi.

Koulutus ja pätevyystodistus

Eläinkuljettajille on oltava tarjolla eläinkuljetusasetuksen tarkoittamaa koulutusta. Tavallisimpien tuotantoeläinten kuljettajille annetaan 6 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu pätevyystodistus, joka on asetuksen liitteessä olevan mallin mukainen.

Maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistus

Toimivaltaisen viranomaisen on tarkastettava pitkiin eläinkuljetuksiin tarkoitettu ajoneuvo. Hyväksymisestä on annettava hyväksymistodistus, joka on asetuksen liitteessä olevan mallin mukainen. Viranomainen rekisteröi hyväksymistodistukset sähköiseen tietokantaan siten, että kaikkien jäsenvaltioiden viranomaiset voivat nopeasti tunnistaa ne. Hyväksymistodistuksia koskevaan artiklaan sisältyy jäsenvaltioille annettu mahdollisuus myöntää poikkeuksia kyseisen artiklan sekä liitteessä olevien tavallisimpien kotieläinten pitkiä kuljetuksia koskevista lisävaatimuksista sekä sikojen jatkuvaa juottoa koskevasta vaatimuksesta silloin, kun ajoneuvoa käytetään enintään 12 tunnin kuljetusmatkoihin ja kyseessä on lopullisen määräpaikan saavuttaminen.

Karja-alusten hyväksymistodistus ja eräät tarkastukset

Jäsenvaltion nimeämä toimivaltainen viranomainen antaa asetuksessa olevat vaatimukset täyttävälle karja-alukselle hyväksymistodistuksen, jolle annetaan myös tunnistenumero. Toimivaltaisella viranomaisella on velvollisuus pitää kirjaa hyväksytyistä karja-aluksista. Hyväksymistodistukset on rekisteröitävä sähköiseen tietokantaan.

Toimivaltaisen viranomaisen on tarkastettava alukset ennen eläinten kuormaamista eläinsuojelullisten vaatimusten täyttymisen varmistamiseksi ja valvottava lisäksi ennen kuormaamista tai kuorman purkamista ja sen aikana eläinten kuljetuskuntoisuutta ja eläinten hoitoa ja kohtelua koskevien vaatimusten noudattamista.

Rajatarkastusasemat ja poistumispaikat

Jäsenvaltion viranomaisen on tarkastettava eläinten kuljetuskuntoisuus, kuljetusväline, eläinkuljettajalupa, kuljettajan pätevyystodistus ja muiden kuljetuksen edellytyksenä olevien säännösten noudattaminen, kun eläimet saapuvat poistumispaikkaan tai rajatarkastusasemalle. Jos viranomainen katsoo, että eläimet eivät ole kuljetuskuntoisia, eläimet on purettava kuormasta ja hoidettava asianmukaisesti.

Hätätoimenpiteet, jos kuljettaja ei noudata säännöksiä

Jos toimivaltainen viranomainen huomaa, että säännöksiä ei ole noudatettu, sen on toteutettava tai vaadittava eläimistä vastaavaa henkilöä toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Viranomaisen on perittävä toimenpiteistä aiheutuneet kustannukset asianmukaisella tavalla. Toimenpiteitä voivat tapauksesta riippuen olla esimerkiksi kuljettaja vaihtaminen, ajoneuvon tilapäinen korjaaminen, eläinten tai osan eläimistä siirtäminen toiseen kuljetusvälineeseen, eläinten palauttaminen lähtöpaikkaan tai suorinta tietä kuljettaminen määräpaikkaan, eläinten purkaminen kuormasta ja sijoittaminen asianmukaiseen tilaan hoitoa varten ongelman selvittämisen ajaksi. Lisäksi eläimet voidaan lopettaa, jos muuta keinoa ei ole käytettävissä eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi. Viranomainen voi antaa luvan eläinten kuljettamiseksi tapauksessa, jossa edellä mainittuja toimenpiteitä on tehty eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi, mutta kuljetus tapahtuu kuitenkin joiltakin osin säännösten vastaisesti. Viranomaisen tekemistä päätöksistä ja niiden perusteista on ilmoitettava viipymättä eläinkuljettajalle sekä eläinkuljettajaluvan antaneelle viranomaiselle.

Rikkomukset ja rikkomuksista ilmoittaminen

Toimivaltaisen viranomaisen toteamista rikkomuksista on välittömästi ilmoitettava sille toimivaltaiselle viranomaiselle, joka on antanut eläinkuljettajaluvan tai kuljetusvälinettä koskevan hyväksymistodistuksen. Jos kuljettaja on osallisena rikkomuksessa, ilmoitus on lisäksi tehtävä sille viranomaiselle, joka on antanut kuljettajalle pätevyystodistuksen.

Toimivaltainen viranomainen, joka on saanut ilmoituksen säännösten rikkomisesta, voi tapauksesta riippuen vaatia eläinkuljettajaa korjaamaan epäkohdat ja varmistamaan sen, että ne eivät pääse toistumaan. Viranomainen voi myös edellyttää lisätarkastuksia tai peruuttaa eläinkuljettajaluvan tilapäisesti tai kokonaan; samoin kuljetusvälineen hyväksymistodistuksen. Kuljettajan tai hoitajan pätevyystodistus voidaan myös peruuttaa tilapäisesti tai kokonaan, jos rikkomus osoittaa, että asianomaiselle ei ole riittäviä eläinkuljetuksessa tarvittavia tietoja tai taitoja.

Viranomaistarkastukset

Toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä eläinten, kuljetusvälineiden ja eläinkuljetuksia koskevien asiakirjojen tarkastuksia, joilla varmistetaan eläinkuljetuksia koskevien säännösten noudattaminen.

Liitteet

Eläinkuljetusasetus sisältää viisi liitettä, joista liite I koskee teknisiä sääntöjä. Se on edelleen jaettu seitsemään lukuun, jotka käsittelevät eläinten kuljetuskuntoisuutta, kuljetusvälineitä, kuljetuskäytäntöjä, karja-aluksia ja kontteja kuljettavia aluksia koskevia lisäsäännöksiä, juotto- ja ruokintavälejä sekä kuljetusmatka-aikoja ja lepojaksia, kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- ja sikaeläinten pitkiä kuljetuksia koskevia lisäsäännöksiä ja tilaa koskevia vaatimuksia. Liite II käsittelee reittisuunnitelmaa, johon kuuluu viisi eri osaa. Liite III sisältää määrämuotoiset lomakkeet eläinkuljettajaluville, kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistukselle ja pitkään kuljetukseen käytettävän maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistukselle. Liitteessä IV on eläinten kuljettajilta ja hoitajilta edellytettävän koulutuksen sisältöä koskevat vaatimukset ja liitteessä V kansainvälisiä sopimuksia koskevia asioita.

2.2.3 Neuvoston asetus (EY) N:o 1255/97 pysähdyspaikkoja koskevista yhteisön vaatimuksista ja direktiivin 91/628/ETY liitteessä tarkoitetun reittisuunnitelman mukauttamisesta

Pysähdyspaikkoja koskevaa neuvoston asetusta on muutettu pysähdyspaikkojen käytön osalta neuvoston asetuksella (EY) N:o 1040/2003. Sen lisäksi eläinkuljetusasetuksella on muutettu pysähdyspaikkoja koskevaa asetusta. Tämän muutoksen yhteydessä pysähdyspaikat ovat muuttuneet nimeltään tarkastusasemiksi. Lisäksi eläinkuljetusasetuksella on muutettu eräitä tarkastusasemien tarkastuksia, valvontaa ja hyväksymistä koskevia säännöksiä sekä asetuksen liitteen osaa A, joka käsittelee terveyttä ja hygieniaa koskevia toimenpiteitä ja osaa B, joka koskee aseman rakentamista ja sen vaatimia tiloja.

Tavallisimpien tuotantoeläinten kuljetuksen enimmäiskestoajan täytyttyä eläimet on purettava tarkastusasemalle lepoa, syöttämistä ja juottamista varten. Tarkastusasema-asetuksessa vahvistetaan asemiin sovellettavat vaatimukset, joiden tarkoituksena on varmistaa sinne purettujen eläinten kannalta mahdollisimman hyvät olosuhteet eläinten asianmukaista syöttämistä, juottamista ja levon antamista varten. Lisäksi asemalle on asetettu niiden suunnitteluun, rakentamiseen, varusteluun ja käyttöön liittyviä eläinten terveyttä ja hygieniaa koskevia vaatimuksia.

Toimivaltainen viranomainen hyväksyy tarkastusaseman ja antaa sille hyväksymisnumeron. Tarkastusaseman tulee täyttää asetuksessa säädetyt vaatimukset, joiden täyttymisen toimivaltainen viranomainen tarkastaa. Asemalle tehdään vähintään kaksi kertaa vuodessa tarkastus, jolla edellytysten täyttyminen varmistetaan. Tämän lisäksi asema on sellaisen virkaeläinlääkärin valvonnassa, joka huolehtii asetuksen säännösten noudattamisesta. Ennen eläinten kuormaamista matkan jatkamista varten virkaeläinlääkärin tai muun toimivaltaisen viranomaisen määräämän eläinlääkärin on tarkastettava eläinten kuljetuskuntoisuus.

Myös eläinkuljetusasetuksen pysähdyspaikka-asetukseen tuomaa muutosta ryhdytään soveltamaan 5 päivänä tammikuuta 2007.

2.3 Ulkomaiden lainsäädäntö

Eläinkuljetusasetus tulee voimaan samaan aikaan kaikissa Euroopan yhteisön jäsenvaltioissa. Kaikissa jäsenvaltioissa on käynnissä asetuksen täytäntöönpanoon liittyvien säädösten valmistelu

sekä asetuksen ulkopuolelle jääviä eläinkuljetuksia koskevien säädösten valmistelu. Tietoa siitä, millaista lainsäädäntöä eri maissa tulee eläinkuljetuksista olemaan, ei ole vielä yksityiskohtaisesti käytettävissä. Eläinten hyvinvoinnin kannalta ei ole merkitystä sillä, kuljetaanko niitä kaupalliseen toimintaan liittyen vai muista syistä. Tärkeintä eläinten hyvinvoinnin kannalta on, että kuljetusta koskevat keskeiset eläinsuojelulliset periaatteet täyttyvät, eikä eläimille aiheudu kuljetuksesta tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä.

Pohjoismaisella tasolla on käynnissä Pohjoismaisen ministerineuvoston rahoittamana työryhmätyö, jonka tarkoituksena on selvittää asetuksen toimeenpanoon liittyviä kysymyksiä. Työryhmä pyrkii myös siihen, että asetusta toimeenpantaessa eri pohjoismaissa löydettäisiin samantasoisia tai samantyyppisiä ratkaisuja esille tuleviin käytännön kysymyksiin. Samantyyppisiä ratkaisuja saattaisi löytyä esimerkiksi eläinkuljettajien koulutuksen järjestämisessä. Myös useat yhteisön jäsenvaltiot ovat epävirallisissa yhteyksissä todenneet, että komission tulisi järjestää kokous, jossa eläinkuljetusasetuksen täytäntöönpanoon liittyvistä kysymyksistä voitaisiin keskustella.

2.4 Nykytilan arviointi

Lainsäädännön sisältö

Suomen voimassa oleva eläinten kuljetusta koskeva lainsäädäntö täyttää sisällöltään eläinten kuljetusta koskevan direktiivin asettamat vaatimukset ja nykyisellä sääntelyllä on voitu turvata eläinten hyvinvointi kuljetusten aikana sekä kuljetusten valvonta. Tulonhankkimistarkoituksessa tapahtuva eläinten kuljettaminen vastaa tasoltaan hyvin myös yhteisön muiden jäsenvaltioiden vastaavien eläinkuljetusten eläinsuojelullista tasoa. Eläinkuljetusten viranomaisvalvonta toimii asianmukaisesti ja tehokkaasti.

Säädöstaso

Eläinten kuljetusta koskevan lainsäädännön säädöstaso ja sääntelyn täsmällisyys ei vastaa kaikilta osin perustuslain vaatimuksia. Eläinten kuljetusta koskevista vaatimuksista on säädetty eläinsuojelulain 29 ja 30 §:ssä sekä niihin sisältyvien laajojen asetuksenantovaltuuksien nojalla eläinten kuljetuksesta annetulla (valtioneuvoston) asetuksella ja maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä. Sääntelyä korjattiin eläinsuojelulain muuttamisesta annetulla lailla (/2006; HE 203/2005 vp) sisällyttämällä lain 30 §:ään säännökset eläinkuljettajaluvan myöntämisestä ja peruuttamisesta. Kuitenkin muun muassa eläinkuljettajarekisteriä koskevat säännökset sisältyvät edelleen pääosin edellä mainittuun asetukseen. Perustuslain 10 §:n 1 momentin tarkoittaman henkilötietojen suojaa koskevan vaatimuksen huomioon ottamiseksi rekisterin tietosisältöä ja tietojen säilytysaikaa sekä tietojen luovuttamista koskevien säännösten tulisi olla lain tasolla. Lain 29 ja 30 §:stä puuttuvat myös valtaosin ne perussäännökset, joita tarkempia säännöksiä asetuksenantovaltuutus koskisi. Valtuutussäännökset eivät tämän vuoksi myöskään täytä niiltä perustuslain 80 §:n 1 momentin edellyttämää täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimusta.

Eläinkuljetusasetus

Eläinkuljetusasetus on sellaisenaan sovellettavaa lainsäädäntöä. Asetuksella on kumottu eläinten kuljetusta Euroopan yhteisössä koskenut direktiivi, jonka täytäntöönpanoon Suomen eläinkuljetusta koskeva lainsäädäntö on pääosin perustunut. Eläinkuljetusasetuksen soveltaminen edellyttää täydentävien säännösten antamista muun muassa toimivaltaisista viranomaisista, rangaistuksista ja eräistä lupia ja todistuksia koskevista asetuksen säännöksistä.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Yleiset tavoitteet

Esityksen yleisenä tavoitteena on turvata eläinten hyvinvointi ja taata nykyiseen tapaan hyvä eläinsuojelullinen taso kaikissa eläinkuljetuksissa. Eläimen kannalta ei ole merkitystä sillä, missä tarkoituksessa sitä kuljetetaan, joten kuljetuksen periaatteet ja kuljetukselle asetettavat vaatimukset noudattelevat pitkälti samoja linjoja kaikissa eläinkuljetuksissa. Tarkoituksena on, että myös eläinkuljetusasetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävien eläinkuljetusten osalta noudatettaisiin samoja eläinsuojelullisia periaatteita kuin kaupallisessa tarkoituksessa tapahtuvissa kuljetuksissa.

Säädöstason korjaaminen ja sääntelyn toteuttaminen

Eläinkuljetusasetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jääviä eläinkuljetuksia koskevien perussäännösten, perustuslain edellyttämien säännösten sekä eläinkuljetusasetusta täydentävien säännösten sisällyttäminen eläinsuojelulakiin merkitsisi useiden uusien, yksinomaan eläinten kuljetusta koskevien pykälien lisäämistä eläinsuojelulakiin. Eläinsuojelulaki on kuitenkin syytä säilyttää kaikkea eläintenpitoa, eläinten kohtelua ja käsittelyä koskevana yleislakina. Tämä eläinsuojelulain jokaista eläimen omistajaa ja haltijaa koskeva tarkoitus saattaisi hämärtyä, jos lakiin otettaisiin lukuisia yksinomaan eläinten kuljetusta koskevia pykäläitä. Tällainen sääntely myös muuttaisi eläinsuojelulain rakennetta ja systematiikkaa tarpeettomasti. Eläinten kuljetus ei ole myöskään toisaalta varsinaista eläintenpitoa. Esimerkiksi tuottajan eläintenpito päättyy, kun eläin kuormataan teurastamolle toimitettavaksi toisen toiminnanharjoittajan (eläinkuljettajan) toimesta.

Edellä olevasta johtuen on pidettävä tarkoituksenmukaisimpana ratkaisuna säätää eläinten kuljetuksesta oma erillinen laki. Eläinkuljetusasetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jäävien kuljetusten osalta lakiin sisällytettäisiin perussäännökset kuljetuksen yleisistä edellytyksistä, kuljetusvälineestä, eläinten kuormaamisesta ja kuorman purkamisesta. Näistä vaatimuksista voitaisiin ehdotuksen mukaan antaa tarkempia säännöksiä maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Eläinkuljetusasetuksen edellyttämien eläinkuljettajalupien, maantieajoneuvojen ja karja-alusten hyväksymistodistusten sekä kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistusten hakemista, myöntämisestä ja peruuttamisesta koskevia täydentäviä säännöksiä sisältyisi lakiin siinä laajuudessa kuin asetuksen täytäntöönpano edellyttää. Lisäksi laki sisältäisi säännökset eläinten kuljetuksia valvovista viranomaisista ja valvontatoimenpiteistä. Eläinsuojelulakiin tehtäisiin tekniluonteiset tarkistukset poistamalla laista eläinten kuljetusta koskevat maininnat, joita vastaavat säännökset sisällytettäisiin puolestaan eläinten kuljetuksesta säädettäväksi ehdotettuun lakiin.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Valtiontaloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia. Uuden keskusviranomaisen, Elintarviketurvallisuusviraston perustaminen siirtää 1.5.2006 lukien resursseja eläinten hyvinvointiasioiden käsittelystä maa- ja metsätalousministeriöstä uuteen virastoon eläinten hyvinvointia koskevien tehtävien hoitoa varten eikä resurssien lisäys lakiehdotuksen vuoksi ole tarpeen.

Lääninhallituksissa käsiteltävien eläinkuljettajalupien lukumäärä tulee hiukan kasvamaan eläinkuljetusasetuksen voimaantullessa. Soveltamisalan vähäinen laajentuminen ja selkeytyminen nykyisestä lisää luvan tarvitsevien kuljettajien määrää. Eläinkuljettajalupien määrän arvioidaan kasvavan nykyisestä 440:stä eläinkuljettajaluvasta hieman yli 500:aan lupaan. Pitkiin kuljetuksiin

käytettävien ajoneuvojen määrä on 20-25 % koko maantiekalustosta. Näiden ajoneuvojen osalta edellytetään hyväksymistä lääninhallituksissa. Eläinten kuljettaminen tulonhankkimistarkoituksessa on tälläkin hetkellä luvanvaraista toimintaa ja lääninhallitus on lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä tarkastanut kuljetuskaluston asianmukaisuuden. Luvista samoin kuin hyväksymisistä ja kuljettajien pätevyystodistusten laatimisista aiheutuvat kustannukset katetaan lääninhallitusten perimillä käsittelymaksuilla nykyiseen tapaan.

4.2 Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Toimeenpanotehtävien ja operatiivisten toimintojen siirto maa- ja metsätalousministeriöstä uuteen keskushallinnon viranomaiseen Elintarviketurvallisuusvirastoon siirtää myös ministeriön henkilöstöresursseja eläinten hyvinvoinnin osalta eläinten kuljetusta koskevien säädösten täytäntöönpanon ja noudattamisen valvontaan. Henkilöstöresurssien lisääminen ei ole tältä osin tarpeen. Lääninhallitukset myöntäisivät nykyiseen tapaan eläinkuljettajaluvat toiminta-alueellaan. Pitkiin kuljetuksiin käytettäville maantieajoneuvoille tarvittava hyväksymismenettely olisi uusi tosin varsin vähäinen tehtävä lääninhallituksissa. Nykyäänkin kuljetusvälineiden asianmukaisuus ja säädösten täyttyminen on tarkastettu eläinkuljettajaluvan käsittelyn yhteydessä, joten mitään merkittävää muutosta ei tältä osin ole tapahtumassa. Sekä lupakäsittelyjä että hyväksymisiä voidaan lisäksi pitää pitkälti kertaluonteisina eikä niillä ole merkittäviä vaikutuksia lääninhallitusten työhön. Esityksellä ei voida näin ollen katsoa olevan organisatorisia vaikutuksia eikä henkilöstövaikutuksia.

4.3 Elinkeinotoimintaan kohdistuvat vaikutukset

Eläinten kuljettamista kaupallisen toiminnan yhteydessä harjoittavat joutuvat hakemaan luvan lääninhallitukselta toimintaansa varten kuten tälläkin hetkellä. Eläinkuljetusasetuksessa säädetyistä eläinkuljettajaluvista, pitkien kuljetusten maantieajoneuvojen tarvitsemista hyväksymisistä ja kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistuksista lääninhallitus perii niistä maksut valtion maksuperustelain (150/1992) mukaisesti. Tästä aiheutuu elinkeinonharjoittajille nykyiseen verrattuna jonkin verran lisäkustannuksia, joita ei kuitenkaan voida pitää merkittävänä itse toimintaan nähden.

Eläinten kuljettamiseen käytettävälle kuljetuskalustolle asetettavat vaatimukset noudattelevat pääosin nykyisiä vaatimuksia. Eläinkuljetusasetus sisältää eräiden eläinlajien pitkiä kuljetuksia koskevan vaatimuksen paikannusjärjestelmästä. Vaatimus koskee asetuksen voimaan tullessa 1 päivänä tammikuuta 2007 ensimmäistä kertaa käyttöön otettavia maantieajoneuvoja ja vanhempia ajoneuvoja 1 päivästä tammikuuta 2009 alkaen. Valtaosassa pitkiin kuljetuksiin käytettävissä ajoneuvoissa on jo paikannusjärjestelmä, joten vaatimus ei aiheuta juurikaan lisäkustannuksia. Ajoneuvon rakenteeseen kohdistuvia lisäkustannuksia aiheutuu niille pitkiä kuljetuksia suorittaville elinkeinonharjoittajille, joiden maantiekuljetusvälineen vesisäiliöiden kokonaiskapasiteetti on alle 1,5 % hyötykuormasta. Esimerkiksi 10 000 kg:n hyötykuormalle vaaditaan 150 litran vetoinen säiliö. Nykyisellään säiliötilavuudet vaihtelevat 70-100 litraan. Kustannukset eläinkuljetusasetuksen edellyttämän vesisäiliötilavuuden täyttämiseksi eivät ole merkittäviä.

5 Asian valmistelu

Esitysehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriön asettamassa työryhmässä, jonka tehtävänä oli laatia laintasoiset EU:n eläinten kuljettamista koskevan neuvoston asetuksen edellyttämät kansalliset säännökset sekä neuvoston asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle jääviä eläinkuljetuksia koskevat vastaavantasoiset säännökset ja ehdotukset muiksi tarpeellisiksi säädöksiksi (Hare) MMM046:00/2005. Työryhmässä olivat maa- ja metsätalousministeriön lisäksi edustettuina sisäasianministeriö, Etelä-Suomen lääninhallitus, Elintarvikealan Kuljetusyrittäjät ry,

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Suomen Eläinlääkäriliitto ry ja Suomen Eläinsuojeluyhdistys ry. Työryhmän ehdotus valmistui x päivänä huhtikuuta 2006 (MMM työryhmämuistio 2006: xx).

5.1 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Esityksestä on pyydetty lausunto....

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki eläinten kuljetuksesta

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Lain tarkoitus. Pykälässä säädettäisiin lain tarkoituksesta. Lain tarkoituksena olisi elävien eläinten suojeleminen kuljetuksen yhteydessä vahingoittumiselta ja sairastumiselta sekä kaikelta vältettävissä olevalta kivulta, tuskalta ja kärsimykseltä.

2 §. Soveltamisala. Lakia sovellettaisiin selkärankaisten eläinten kuljetukseen. Lakia sovellettaisiin soveltuvin osin myös selkärangattomien eläinten kuljetukseen.

Kaupallisen toiminnan yhteydessä tapahtuviin eläinten kuljetuksiin sovelletaan eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/ETY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 muuttamisesta annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1/2005 (eläinkuljetusasetus). Kaupallisella kuljetuksella ei asetuksen johdanto-osan 12 kohdan mukaan tarkoiteta yksinomaan kuljetuksia, joihin liittyy rahan, tavaroiden tai palvelujen välitöntä vaihdantaa. Kaupallisiksi kuljetuksiksi luetaan erityisesti myös kuljetukset, joihin liittyy tai joiden tavoitteena on välittömästi tai välillisesti taloudellinen voitto. Ehdotettua lakia sovellettaisiin asetuksen noudattamisen valvontaan ja muuhun sen edellyttämään täytäntöönpanoon.

Eläinkuljetusasetuksella on muutettu neuvoston asetusta (EY) N:o 1255/97 (tarkastusasema-asetus), joka on annettu pysähdyspaikkoja koskevista yhteisön vaatimuksista ja direktiivin 91/628/ETY liitteessä tarkoitetun reittisuunnitelman mukauttamisesta. Eläinten purkamisen tarkastusasemalle on eräs kuljetuksen vaihe ennen niiden saapumista määräpaikkaan, joten asemat ovat osa eläinten kuljetusta. Suomessa ei ole tällä hetkellä asetuksessa tarkoitettuja tarkastusasemia. Näköpiirissä ei myöskään ole, että tällaisia tulisi ylipäänsä perustettaviksi Suomessa. Tarkastusasema-asetuksen täytäntöön panemiseksi ehdotettua lakia sovellettaisiin myös tarkastusasema-asetuksen valvontaan ja sen edellyttämään täytäntöönpanoon.

Pykälän 3 momentissa rajattaisiin lain soveltamisala. Lain 2-4 lukua ei sovellettaisi kuljetukseen, jota koskee eläinkuljetusasetus. Eläinkuljetusasetuksen soveltamisalasta säädetään asetuksen 1 artiklassa. Eläinkuljetusasetuksen 3 artiklassa säädetään eläinkuljetuksen yleisistä edellytyksistä ja eläinkuljetuksessa noudatettavista teknisistä säännöistä asetuksen liitteessä I. Näitä vaatimuksia sovellettaisiin siis lain 2-4 luvussa olevien säännösten sijasta sellaisiin kuljetuksiin, joissa on noudatettava eläinkuljetusasetusta.

3 §. Suhde eräisiin säädöksiin. Ehdotetun pykälän 1 momentti sisältäisi viittauksen eläinsuojelulakiin (247/1996), joka on kaikkea eläinten pitoa koskeva yleislaki. Eläintautilaki (55/1980) koskee eläintautien vastustamista ja ennalta ehkäisemistä. Eläintautilaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään, mitä eläinten kuljetuksessa on noudatettava eläintautien leviämisen estämiseksi. Pykälän 2 momentti sisältäisi tätä koskevan viittauksen eläintautilakiin.

4 §. Määritelmät. Pykälässä määriteltäisiin eräitä keskeisiä ehdotetussa laissa käytettäviä käsitteitä. Pykälän 1 kohdassa kuljetus määriteltäisiin samansisältöisesti kuin eläinkuljetusasetuksen 2 artiklan w kohdassa. Myös 2 kohdan kuljetusvälineen määritelmä vastaisi eläinkuljetusasetuksen 2 artiklan n kohtaa. Ehdotettu laki koskisi paitsi eläinkuljetusasetuksen noudattamisen valvontaa, myös

eläinkuljetusasetuksen soveltamisalan ulkopuolelle kuuluvia eläinkuljetuksia ja niiden valvontaa. Tämän vuoksi lain valvonnan kannalta keskeisten käsitteiden tulee olla sisällöltään yhdenmukaisia. Pykälän 3 kohta sisältäisi kuljetuspäällyksen määritelmän. Kuljetuspäällystä koskevia säännöksiä sisältyisi vain ehdotetun lain 2-4 lukuun, joita ei sovellettaisi kuljetukseen, jota koskee eläinkuljetusasetus. Eläinkuljetusasetuksessa vastaavantyyppinen kuljetuspäällyks on sen 2 artiklan g kohdan mukaan "kontti". Kuljetuspäällykseen noudatettaisiin soveltuvin osin myös kuljetusvälinettä koskevia säännöksiä. Pykälän 4 kohdassa määriteltäisiin eläinkuljettaja viittaamalla eläinkuljetusasetuksen 2 artiklan x kohtaan. Eläimiä kuljettava henkilö olisi pykälän 5 kohdan mukaan henkilö, joka kuljettaa eläintä tai eläimiä muussa kuin eläinkuljetusasetuksen soveltamisalaan kuuluvassa kuljetuksessa. Pykälän 6 kohta sisältäisi valvontaviranomaista koskevan määritelmän.

2 luku. Kuljetuksen yleiset edellytykset

Ehdotetun lain 2-4 luvun säännökset koskisivat vain sellaisia eläinkuljetuksia, joihin ei sovelleta eläinkuljetusasetusta. Vastaavia eläinten kuljetusta koskevia vaatimuksia sisältyy eläinkuljetusasetuksen soveltamisalaan kuuluvien kuljetusten osalta asetuksen 3 artiklaan ja liitteeseen I. Eläimen hyvinvoinnin kannalta ei ole merkitystä sillä seikalla, kuljetetaanko eläintä kaupallisessa tai muussa tarkoituksessa. Tämän vuoksi myös muissa eläinten kuljetuksissa noudatettavat periaatteet on perusteltua yhdenmukaistaa eläinkuljetusasetuksessa omaksuttujen vaatimusten kanssa. Lukujen 2-4 säännökset noudattelisivat näitä vaatimuksia. Mitä näissä luvuissa säädetään kuljetusvälineestä, noudatetaan ehdotetun lain 4 §:n 3 kohdan mukaisesti soveltuvin osin myös kuljetuspäällykseen.

5 §. Eläimen kuljetus. Ehdotettu pykälä olisi eläinten kuljettamista koskeva perussäännös. Pykälän mukaan eläimen kuljettaminen olisi sallittua vai sellaisella kuljetusvälineellä ja sellaisissa kuljetusolosuhteissa, että eläimelle ei aiheutuisi kuljetuksesta tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä. Eläintä olisi myös suojeltava kuljetuksessa vahingoittumiselta ja sairastumiselta. Pykälä sisältäisi myös kiellon kuljettaa eläintä, jos se ei olisi kuljetuksen edellyttämässä kunnossa.

Pykälän 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä eläimen kuljetuskuntoisuudesta. Eläinkuljetusasetuksen liitteen I luvun I kohtaan 2 sisältyy luettelo sellaisista eläinten loukkaantumisista tai fysiologisista tai patologisista muutoksista, joiden perusteella eläintä ei voida pitää kuljetuskuntona. Luvun I kohtaan 3 sisältyy eräitä sairaan tai vahingoittuneen eläimen kuljettamista koskevia poikkeuksia. Tarkoituksena on, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäisiin eläimen kuljetuskuntoisuudesta eläinkuljetusasetuksen soveltamisalan ulkopuolelle kuuluvissa kuljetuksissa vastaavasti, kuin eläinkuljetusasetuksessa. Eläinkuljetusasetuksen soveltamisalaan kuuluvissa kuljetuksissa sovellettaisiin siis kuitenkin eläinkuljetusasetuksen asianomaisia säännöksiä.

6 §. Eläimen hyvinvoinnista huolehtiminen. Ehdotettu pykälä koskisi eläimen hyvinvoinnista huolehtimista kuljetuksen aikana. Ehdotetun 1 momentin mukaan eläin olisi juotettava ja ruokittava ja sen olisi annettava levätä eläimelle tarpeellisin väliajoin kuljetuksen aikana. Kuljetuksen aikainen juoman, ruuan ja levon tarve on riippuvainen muun muassa kuljetettavasta eläinlajista ja sen iästä, käytettävästä kuljetusvälineestä ja kuljetusolosuhteista sekä matkan kestosta. Vastaavan sisältöinen säännös sisältyy voimassa olevan eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 6 §:ään.

Pykälän 2 momentti sisältäisi säännöksen menettelystä kuljetuksen aikana sairastuneen tai vahingoittuneen eläimen suhteen. Tällainen eläin olisi sairauden tai vamman niin edellyttäessä erotettava muista eläimistä ja sille olisi annettava ensiapua mahdollisimman pian. Eläimelle olisi

annettava asianmukaista eläinlääkinnällistä hoitoa ja tarvittaessa eläin olisi lopetettava tai teurastettava tavalla, joka ei aiheuta sille tarpeetonta kärsimystä. Vastaavan sisältöinen säännös sisältyy voimassa olevan eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 7 §:ään.

Ehdotetun 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä eläimen hyvinvoinnista huolehtimisesta kuljetuksen aikana.

3 luku. **Kuljetusväline**

7 §. Yleiset vaatimukset. Ehdotettu pykälä sisältäisi kuljetusvälinettä koskevat yleiset vaatimukset. Vastaavantyyppisiä yleisiä vaatimuksia sisältyy myös voimassa olevan eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 8 §:ään.

Kuljetusvälineen tulee ehdotetun 1 momentin mukaan olla riittävän tilava, eläimelle turvallinen ja sellainen että eläin ei pääse siitä karkaamaan. Ehdotettu säännös sisältäisi myös kuljetusvälineen tilavuuden määrittelyä koskevan täsmentävän vaatimuksen, jonka mukaisesti kuljetusvälineessä on oltava kuljetettava eläinlaji huomioon ottaen riittävä lattiapinta-ala ja kuljetusvälineen korkeus niin, että eläimet voivat seistä luonnollisessa asennossa eivätkä ole vaarassa vahingoittua kuljetusvälineen kattoon. Kuljetusvälineessä on myös oltava kuljettava eläinlaji huomioon ottaen riittävä ilmatila. Ilmatilalla tarkoitetaan eläinten ympärillä ja yläpuolella olevaa vapaata tilaa. Kuljetusvälineen asianmukaisuuteen eläinten tilaa koskevalta osin liittyy myös ehdotetun 14 §:n 1 momentin vaatimus siitä, kuinka eläimet on kuormattava kuljetusvälineeseen.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan kuljetusvälineessä tulisi olla ilmanvaihdon järjestämistä varten riittävä määrä säädettävissä olevia ilmanvaihtoaukkoja, jollei ilmanvaihtoa voitaisi järjestää asianmukaisesti ja luotettavasti muulla tavalla, esimerkiksi koneellisesti. Tarvittaessa, jos kuljetusvälineessä kuljetettaisiin esimerkiksi eri lajeihin kuuluvia eläimiä, kuljetusvälineessä olisi myös oltava tähän tarkoitukseen soveltuvia karsinoita, väliseiniä, aitoja tai puomeja.

Ehdotettu 3 momentti sisältäisi vaatimuksen siitä, että kuljetusvälineessä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa kuljetuksen aikana. Kuljetusvälineen tulisi olla myös sellainen, että se voidaan puhdistaa ja desinfioida.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin ehdotetun 4 momentin mukaan antaa tarkempia säännöksiä kuljetusvälineelle asetettavista vaatimuksista.

8 §. Kuljetusvälineen seinät ja lattia. Kuljetusvälineen seinien ja lattian ominaisuuksilla on tärkeä vaikutus kuljetettavien eläinten hyvinvointiin ja turvallisuuteen. Pykälä sisältäisi tätä koskevia vaatimuksia. Seinien ja lattian tulisi yleisiltä ominaisuuksiltaan olla kuljetettaville eläimille sopivia ja sellaisia, että ne kestävät eläinten painon. Lattian ja seinien tulisi olla sellaisia, että ne eivät voi vahingoittaa eläintä, eikä lattia saisi olla liukas. Lattialla tulisi olla eritteiden imeyttämistä varten kuiviketta, jollei käytettävissä olisi muuta vähintään yhtä tehokasta tapaa, esimerkiksi asianmukaista viemärointiä, tai jollei eritteitä poisteta muuten säännöllisesti.

9 §. Olosuhteet kuljetusvälineessä. Kun eläimiä kuljetetaan, ne ovat joutuneet jättämään normaalin pitopaikkansa, johon ne ovat tottuneet. Kuljetuksen aikana ne saattavat myös helposti joutua sellaisiin olosuhteisiin, jotka poikkeavat niille totutusta. Ehdotetun 1 ja 2 momentin tarkoituksena on varmistaa, että myös kuljetuksen aikana eläimet olisivat suojassa epäsuotuisilta sääoloilta ja jyrkiltä ilmastonvaihdoksilta. Kuljetusvälineen ilmanvaihdon järjestämisessä tulisi ottaa huomioon

kuljetusolosuhteet ja kuljetettava eläinlaji. Kuljetuksen aikana tulisi lisäksi huolehtia siitä, ettei eläin joudu kärsimään sille haitallisista olosuhteista.

Ehdotetun 3 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä eläimen kuljetusolosuhteista. Tarkemmat säännökset voisivat koskea esimerkiksi eri eläinlajien kuljetuksessa noudatettavia lämpötilaa koskevia vaatimuksia.

10 §. Eläimiä osoittava merkintä. Suurikokoisia eläimiä kuljetettaessa pyritään välttämään äkillisiä jarrutuksia ja ajoneuvon äkillistä kiihdyttämistä, jotta kuljetettavat eläimet eivät vahingoittuisi niiden aiheuttamasta liikkeestä tai heilahtelusta. Jotta muut tienkäyttäjät osaisivat asianmukaisella tavalla ottaa eläinkuljetuksen huomioon liikenteessä, tulisi ehdotetun säännöksen mukaan maantiekuljetusvälineessä, jossa kuljetetaan hevosta tai muuta vastaavaa suurikoista eläintä, olla eläimiä ilmaiseva merkintä. Myös kuljetuspäällyksessä, josta ei voida nähdä sen sisältöä, tulisi olla eläimiä osoittava merkintä. Tällöin esimerkiksi liikenneonnettomuuksien yhteydessä pelastushenkilöstö saisi näin tiedon kuljetetuista elävistä eläimistä ja voisi ryhtyä niiden suhteen tarvittaviin toimenpiteisiin. Vastaava säännös sisältyy nykyisin eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 11 §:ään.

11 §. Kuljetus henkilöauton tavaratilassa. Selkärangaisen eläimen kuljetus henkilöauton umpinaisessa tavaratilassa on nykyisin eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 12 §:n mukaan kiellettyä. Eläinten hyvinvoinnin turvaaminen ei edellytä kieltoa selkärangattomien eläinten kuljetuksessa eikä myöskään kalojen, joita kuljetaan vedellä täytetyssä päällyksessä, kuljetuksessa. Myös matelijoita ja sammakkoeläimiä voidaan kuljettaa niiden hyvinvoinnin vaarantumatta umpimallisessa tavaratilassa. Ehdotetussa pykälässä kiellettäisiin eläinten kuljettaminen henkilöauton umpinaisessa tavaratilassa mainittuja eläimiä lukuun ottamatta. Selvyyden vuoksi säännös sisältäisi nykyiseen tapaan määrittelyn siitä minkälaisessa henkilöauton tavaratilassa ja millä edellytyksillä eläimen kuljetus muutoin on sallittua.

4 luku. **Kuormaaminen ja kuorman purkaminen**

12 §. Kuormaamiseen ja kuorman purkamiseen käytettävät laitteet ja välineet. Pykälä sisältäisi velvoitteen käyttää tarvittaessa eläinten kuormaamiseen ja kuorman purkamiseen siihen sopivia laitteita tai välineitä. Näiden tulisi olla rakenteiltaan sellaisia, etteivät kuormattavat eläimet liukastu tai muutoin vahingoitu. Eläinten putoamisen estämiseksi laitteet ja välineet olisi tarvittaessa varustettava suojakaitein. Vastaavansisältöinen säännös sisältyy nykyisin eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 14 §:ään. Ehdotetun 2 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa asiasta tarkempia säännöksiä.

13 §. Eläinten kohtelu ja käsittely. Ehdotettu pykälä sisältäisi kuormattavien, kuljettavien ja kuormasta purettavien eläinten kohtelua ja käsittelyä koskevia vaatimuksia. Eläimiä olisi kohdeltava rauhallisesti. Niiden tarpeeton pelottelu tai kiihdyttäminen olisi kiellettyä. Kiellettyä olisi ehdotetun 2 momentin mukaan myös eläinten käsittely siten, että niille aiheutettaisiin tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä. Säännös sisältäisi tällaista menettelyä koskevan esimerkinomaisen luettelon kielletyistä menettelyistä. Vastaavantyyppinen kohtelua ja käsittelyä koskeva säännös sisältyy nykyisin eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 15 §:ään. Myös eläinsuojelulain 3 §:ssä kielletään tarpeettoman kivun, tuskan tai kärsimyksen aiheuttaminen eläimille.

14 §. Eläinten kuormaaminen kuljetusvälineeseen. Pykälä sisältäisi eläinten kuormaamisessa kuljetusvälineeseen huomioon otettavia vaatimuksia. Ehdotetun 1 momentin mukaan eläimet tulee kuormata siten, että ne eivät purista, likaa tai vahingoita toisiaan. Eläimillä tulee olla niiden kokoon,

ikään ja kuljetusmatkan kestoon nähden riittävä lattiapinta-ala ja tilaa luonnollisessa asennossa seisomista varten. Eläimet eivät myöskään saa olla vaarassa vahingoittua kuljetusvälineen kattoon kuljetuksen aiheuttamasta liikkeestä tai heilahtelusta. Kuljetettavilla eläimillä on oltava riittävä ilmatila. Tarvittaessa eläimet on suojattava niille tukea antavilla väliseinillä, aidoilla tai puomeilla tai ne on kytkettävä siten, että ne eivät ole vaarassa vahingoittua kuljetuksessa. Vastaavanlaisia vaatimuksia sisältyy nykyisin eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 16 §:n 1 momenttiin. Nykyiseen verrattuna eläinten tilaa kuljetusvälineessä koskevia vaatimuksia täsmennettäisiin eläimiä kuljetusvälineeseen kuormattaessa. Muutoin asianmukaistakaan kuljetusvälinettä ei saa kuormata eläinten tilavaatimusten vastaisesti.

Pykälän 2 momentti sisältäisi eläinten erottamista koskevia vaatimuksia kuljettavien eläinten turvallisuuden vuoksi. Jos eri lajeihin kuuluvia eläimiä kuljetetaan samassa kuljetusvälineessä, ne olisi erotettava toisistaan lajeittain. Eläimet olisi erotettava toistaan myös, jos kuljetusvälineessä kuljetetaan eri-ikäisiä, huomattavan erikokoisia tai toisiinsa vihamielisesti suhtautuvia eläimiä taikka sukukypsiä eri sukupuolta olevia eläimiä. Erottamista ei kuitenkaan tarvittaisi, jos eläimet on kasvatettu yhteensopivissa ryhmissä tai jos ne ovat tottuneita toisiinsa taikka jos kyseessä olisivat seuraeläimet, joille erottaminen aiheuttaisi levottomuutta. Naaraseläimiä ei myöskään tarvitsisi erottaa niistä riippuvaisista jälkeläisistä. Vastaavansisältöinen säännös sisältyy nykyisin eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 17 §:ään.

Pykälän 3 momentti sisältäisi eläimen kytkemiseen käytettävälle kytkyelle asetettavia vaatimuksia. Kytkemiseen käytettävän köyden tai muun siteen tulisi olla eläimelle turvallinen, sopivan mittainen ja niin vahva, että se ei katkea matkan aikana. Lisäksi säännöksessä kiellettäisiin eläimen kuljettaminen jalat yhteen sidottuina. Vastaavan tyyppinen säännös sisältyy nykyisin eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 18 §:ään.

Ehdotetun 4 momentin mukaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä eläinten sijoittelusta kuljetusvälineeseen ja kuljettavien eläinten tilaa koskevista vaatimuksista.

15 §. Kuljetuspäällysten ja muun kuorman sijoittelu ja kiinnittäminen. Pykälä sisältäisi kuljetuspäällysten ja muun kuorman sijoittelua ja kiinnittämistä koskevia vaatimuksia. Jos eläintä kuljetetaan kuljetuspäällyksessä, kuljetuspäällyks on kiinnitettävä kuljetusvälineeseen siten, ettei se pääse siirtymään. Kuljetuspäällyks on sijoitettava siten, että kaikki eläimet saavat riittävästi ilmaa. Jos kuljetuspäällyksiä sijoitetaan päällekkäin, on lisäksi otettava huomioon, että eläimet eivät pääse likaamaan toisiaan. Kuljetuspäällykset tulee pitää pystyasennossa, eivätkä ne saisi olla alttiina voimakkaalle heilahtelulle, tärähtelylle tai tärinälle. Vastaavia vaatimuksia sisältyy nykyisin eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 16 §:ään.

Muun kuorman kuljettaminen samassa kuljetusvälineessä saattaa aiheuttaa kuljettaville eläimille vahingoittumisen vaaran, jollei muuta kuormaa sijoiteta ja kiinnitetä siten, että tämä vaara vältetään. Ehdotettu 2 momentti sisältäisi muun kuorman sijoittamista ja kiinnittämistä koskevan vaatimuksen. Vastaava vaatimus sisältyy nykyisin eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 19 §:ään.

5 luku. Luvat sekä hyväksymis- ja pätevyystodistukset

Luku sisältäisi eräiden eläinkuljetusasetuksen tai tarkastusasema-asetuksen vaatimien lupien ja hyväksymisten edellyttämiä säännöksiä toimivaltaisista viranomaisista. Lisäksi asetusten sisältämää sääntelyä täydennettäisiin eräiltä osin asetusten soveltamisen, toiminnanharjoittajan oikeusturvan ja perustuslain vaatimusten huomioon ottamiseksi. [Lausuntokierroksen jälkeen tullaan

oikeusministeriön lausunnon perusteella tarvittaessa täsmentämään ehdotettujen säännösten yhteisölainsäädännön mukaisuus, suhde perustuslakiin ja 16 §:n osalta lisäksi rikosrekisterilakiin]

16 §. Eläinkuljettajaluvan hakeminen. Eläinkuljetusasetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan eläinkuljettajina saavat toimia vain ne, joille toimivaltainen viranomaisena on antanut 10 artiklan 1 kohdan tai pitkien kuljetusten osalta 11 artiklan 1 kohdan mukaisen luvan. Asetuksen 10 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan hakijan tulee olla sijoittunut siihen jäsenvaltioon tai kolmanteen maahan sijoittuneen hakijan tulee olla edustettuna siinä jäsenvaltiossa, jossa lupaa haetaan.

Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan toimivaltainen viranomaisena olisi lääninhallitus. Lääninhallitus on myös voimassa olevan eläinsuojelulain 30 §:n mukaan eläinkuljettajaluvan myöntävä viranomaisena. Toimivaltainen lääninhallitus määräytyisi hakijan kotipaikan tai luvan hakijan tai tämän edustajan sijoittautumispaikan mukaan.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin lupahakemuksen käsittelemiseksi tarpeellisista tiedoista. Hakijan yksilöimiseksi hakemuksessa olisi ilmoitettava hakijan nimi tai toiminimi, osoite ja kotipaikka sekä muut yhteystiedot. Muilta osin viitattaisiin eläinkuljetusasetuksen edellyttämiin selvityksiin ja asiakirjoihin. Luvan myöntämisen edellytyksenä olevista vaatimuksista säädetään eläinkuljetusasetuksen 10 artiklan 1 kohdan a-c alakohdassa ja pitkien kuljetusten osalta 11 artiklan 1 ja 2 kohdassa. Eläinkuljetusasetuksen 10 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan eräänä luvan myöntämisen edellytyksenä on, että hakija tai hänen edustajansa ei ole syyllistynyt yhteisön ja/tai kansallisen eläinsuojelulainsäädännön vakaviin rikkomuksiin hakemuspäivää edeltävänä kolmena vuonna. Käytännössä tämä edellyttää sen selvittämistä, onko hakija tuomittu, ja minkälaiseen rangaistukseen eläinsuojelulainsäädännön rikkomisesta. Lupahakemuksen käsittelyä varten lääninhallituksen tulisi pyytää ennen luvan myöntämistä Oikeusrekisterikeskukselta asianomaista hakijaa koskevat rikosrekisteritiedot eläinsuojelulainsäädännön rikkomisen osalta. Rikosrekisterilain (770/1993, muutettuna 1093/1999) 4 a §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan rikosrekisteristä luovutetaan henkilöä koskevat tiedot Suomen viranomaiselle viranomaisen lupaa tai hyväksyntää koskevassa asiassa, jonka edellytyksenä on henkilön luotettavuus.

17 §. Eläinkuljettajaluvan myöntäminen ja peruuttaminen. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin eläinkuljettajaluvan myöntämisestä viittaamalla myöntämisen edellytyksistä eläinkuljetusasetuksen luvan myöntämistä koskevien vaatimusten täyttymiseen. Luvan myöntäminen, josta sinänsä säädetään jo eläinkuljetusasetuksen 10 ja 11 artiklassa, ei sisältäisi tarkoituksen mukaisuusharkintaa. Luvanvaraisuutta puolestaan edellyttää eläinkuljetusasetuksen 6 artiklan 1 kohta. Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan mahdollista poikkeuksellisesti. Luvanvaraisuudesta on kuitenkin säädettävä lailla, jonka on täytettävä perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Laissa säädettävien elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Sen lisäksi rajoitusten olennainen sisältö, kuten rajoitusten laajuus ja edellytykset, tulee ilmetä laista. Sääntelyn sisällön kannalta valiokunta on pitänyt tärkeänä, että säännökset luvan edellytyksistä ja pysyvyydestä antavat riittävän ennustettavuuden viranomaistoiminnasta. Tältä kannalta on merkitystä muun muassa sillä, missä määrin viranomaisten toimivaltuudet määräytyvät ns. sidotun harkinnan ja tarkoituksen mukaisuusharkinnan mukaisesti (PeVL 33/2005 vp, PeVL 19/2002 vp, PeVL 16/2001 vp, PeVL 8/2006 vp).

Eläinkuljetusasetuksen 26 artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaan eläinkuljetusasetuksen rikkomisen seuraamuksena toimivaltainen viranomaisena voi eräänä toimenpiteenä peruuttaa tilapäisesti tai kokonaan eläinkuljettajan luvan. Perustuslakivaliokunta on elinkeinotoiminnan sääntelyn

yhteydessä vakiintuneesti pitänyt luvan peruuttamista yksilön oikeusasemaan puuttavana viranomaistoimena vaikutuksiltaan jyrkempänä kuin haetun luvan epäämistä. Sen vuoksi valiokunta on katsonut sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta välttämättömäksi sitoa luvan peruuttamismahdollisuus vakaviin tai olennaisiin laiminlyönteihin sekä siihen, että luvanhaltijalle mahdollisesti annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen (PeVL 48/2005 vp, PeVL 44/2004 vp, PeVL 16/2003 vp, PeVL 8/2006 vp). Rikkomuksen laatua, joka aiheuttaisi luvan peruuttamisen, ei ole eläinkuljetusasetuksessa tarkemmin määritelty, joten peruuttamisen edellytykset jäävät asetuksessa perustuslain 18 §:n 1 momentti huomioon ottaen liian avoimiksi. Ehdotetun säännöksen mukaan lupa voitaisiin peruuttaa, jos eläinkuljettaja rikkoisi olennaisella tavalla eläinten kuljetusta koskevaa lainsäädäntöä tai jos toiminta ei enää täyttäisi luvan myöntämisen edellytyksiä, eikä eläinkuljettaja korjaa epäkohtia asetetussa määräajassa. Viranomaistoiminnassa on myös noudatettava niin sanottua suhteellisuusperiaatetta, jonka mukaan moitittavasta toiminnasta koituvan seuraamuksen on oltava oikeassa suhteessa teon moitittavuuteen. Tätä koskeva nimenomainen säännös sisältyy nykyisin myös hallintolain (434/2003) 6 §:ään, jonka mukaan viranomaisen toimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

18 §. Muutosten ilmoittaminen. Eläinkuljetusasetuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaan eläinkuljettajan on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle 10 artiklan 1 kohdassa tai pitkien kuljetusten osalta 11 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja ja asiakirjoja koskevista muutoksista 15 työpäivän kuluessa siitä, kun muutoksen ovat tulleet voimaan. Koska kyseessä ovat tiedot, jotka vaikuttavat eläinkuljettajaluvan myöntämiseen, olisi ilmoitus ehdotetun 18 §:n mukaan tehtävä luvan myöntäneelle lääninhallitukselle.

19 §. Maantiekuljetusvälineiden hyväksymistodistus. Eläinkuljetusasetuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaan pitkiä eläinkuljetuksia maanteitse saa tehdä vain, jos kuljetusväline on tarkastettu ja hyväksytty 18 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Eläinkuljetusasetuksen 18 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen tai elin antaa hakemuksesta pitkiin kuljetuksiin käytettävälle maantiekuljetusvälineille hyväksymistodistuksen, jos kuljetusväline on muun muassa läpäissyt jäsenvaltion nimeämän toimivaltaisen viranomaisen tai elimen suorittaman tarkastuksen, jossa sen on todettu olevan asetuksen vaatimusten mukainen tällaisiin kuljetuksiin.

Ehdotetun 1 momentin mukaan eläinkuljetusasetuksen 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua hyväksymistodistusta haettaisiin siltä lääninhallitukselta, joka myöntäisi myös eläinkuljettajaluvan. Asetuksen edellyttämän tarkastuksen kuljetusvälineelle suorittaisi lääninhallitus tai lääninhallituksen määräämä virkaeläinlääkäri. Käytännössä teuraseläinkuljetuksiin käytettävälle ajoneuvoille tarkastuksen tekisi nykyiseen tapaan lääninhallituksen määräämä tarkastuseläinlääkäri.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin hyväksymistodistuksen myöntämisen edellytyksistä viittaamalla eläinkuljetusasetuksessa asetettavien vaatimusten täyttymiseen. Vaatimuksista säädetään eläinkuljetusasetuksen 18 artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa. Eläinkuljetusasetuksen 26 artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaan eläinkuljetusasetuksen rikkomisen seuraamuksena toimivaltainen viranomainen voi eräänä toimenpiteenä peruuttaa kyseisen kuljetusvälineen hyväksymistodistuksen. Kuljetusvälineen hyväksymisessä tai hyväksymisen peruuttamisessa ei ole kysymys perustuslain 18 §:n 1 momentissa tarkoitettua elinkeinovapaudesta, jota koskevaa perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntöä on selostettu 17 §:n perustelujen yhteydessä, vaan elinkeinotoiminnassa käytettävästä välineestä, jonka tulee täyttää sille asetettavat vaatimukset. Eläinkuljetusasetuksen soveltaminen ja toiminnanharjoittajan oikeusturva edellyttävät kuitenkin kuljetusvälinettä koskevan hyväksymisen peruuttamisen edellytyksistä säätämistä eläinkuljetusasetusta täsmällisemmin. Hyväksymistodistus voitaisiin ehdotetun säännöksen mukaan peruuttaa, jos kuljetusväline ei enää täyttäisi eläinkuljetusasetuksessa säädettyjä vaatimuksia, eikä hyväksymistodistuksen haltija

korjaisi epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Näin ollen toiminnanharjoittajalle varattaisiin mahdollisuus saattaa kuljetusväline lainsäädännön edellyttämään kuntoon ennen kuin sen hyväksymiseen puututtaisiin. Eläinkuljetusasetus edellyttää kuljetusvälineen täyttävän tietyt vaatimukset, joiden kaikkien tarkoituksena on eläinten hyvinvoinnin turvaaminen kuljetuksen aikana. Sen vuoksi puutteen ei tarvitsisi olla olennainen tai merkittävä. Riittäisi, että puute olisi olemassa, mutta toiminnanharjoittaja jättäisi valvontaviranomaisen antamasta korjausmääräyksestä huolimatta puutteen korjaamatta määräajassa. Hyväksymistodistus voitaisiin kuitenkin peruuttaa heti, jos kuljetusvälineessä oleva puute olisi sellainen, että se vaarantaisi välittömästi kuljettavien eläinten hyvinvoinnin. Toiminnanharjoittaja voisi hakea hyväksymistodistusta uudelleen korjattuaan kuljetusvälineessä olevat puutteet lainsäädännön edellyttämälle tasolle. Ehdotetulla sääntelyllä voitaisiin tehokkaasti varmistaa käytettävien kuljetusvälineiden asianmukaisuus.

20 §. Karja-alusten hyväksymistodistus. Eläinkuljetusasetuksen 7 artiklan 2 kohdan mukaan tiettyjä eläinlajeja saa kuljettaa yli kymmenen meripeninkulman matkan meriteitse yhteisön satamasta vain, jos karja-alus on tarkastettu ja hyväksytty 19 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Asetuksen 19 artiklassa tarkoitetut karja-alukset ovat sellaisia, joissa eläimet laivalle tuotaessa puretaan kuljetusvälineestä ja sijoitetaan karja-aluksessa oleviin pilttuisiin tai karsinoihin. Suomessa ei ole tällä hetkellä asetuksessa tarkoitettuja karjankuljetusaluksia, jotka edellyttäisivät hyväksymistä. Näköpiirissä ei myöskään ole, että tällaisia tulisi ylipäänsä hyväksyttäväksi Suomessa. Asetuksen täytäntöön panemiseksi on kuitenkin tarpeen säätää asetuksen tarkoittamista toimivaltaisista viranomaisista ja eräistä muista toimintaan liittyvistä seikoista. Hyväksymistodistusta haettaisiin ehdotetun 1 momentin mukaan Merenkululaitokselta. Merenkululaitos myös suorittaisi eläinkuljetusasetuksen 19 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisen tarkastuksen karja-alukselle.

Ehdotetussa 2 momentissa säädettäisiin hyväksymistodistuksen myöntämisen edellytyksistä viittaamalla eläinkuljetusasetuksessa asetettavien vaatimusten täyttymiseen. Vaatimuksista säädetään asetuksen 19 artiklan 1 kohdan a-c alakohdassa. Eläinkuljetusasetuksen 26 artiklan 4 kohdan c alakohdan mukaan eläinkuljetusasetuksen rikkomisen seuraamuksena toimivaltainen viranomainen voi eräänä toimenpiteenä peruuttaa kyseisen kuljetusvälineen hyväksymistodistuksen. Myöskään karja-aluksen hyväksymistodistuksen hyväksymisessä tai hyväksymisen peruuttamisessa ei ole kysymys perustuslain 18 §:n 1 momentissa tarkoitettu elinkeinovapaudesta, jota koskevaa perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntöä on selostettu 17 §:n perustelujen yhteydessä, vaan elinkeinotoiminnassa käytettävästä välineestä, jonka tulee täyttää sille asetettavat vaatimukset. Eläinkuljetusasetuksen soveltaminen ja toiminnanharjoittajan oikeusturva edellyttää kuitenkin karja-alusta koskevan hyväksymisen peruuttamisen edellytyksistä säätämistä eläinkuljetusasetusta täsmällisemmin. Hyväksymistodistus voitaisiin ehdotetun säännöksen mukaan peruuttaa, jos alus ei enää täyttäisi eläinkuljetusasetuksessa säädettyjä vaatimuksia, eikä hyväksymistodistuksen haltija korjaisi epäkohtia Merenkululaitoksen tai ehdotetussa laissa tarkoitetun valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Näin ollen toiminnanharjoittajalle varattaisiin mahdollisuus saattaa kuljetusväline lainsäädännön edellyttämään kuntoon ennen kuin sen hyväksymiseen puututtaisiin. Eläinkuljetusasetus edellyttää karja-aluksen täyttävän tietyt vaatimukset, joiden kaikkien tarkoituksena on eläinten hyvinvoinnin turvaaminen kuljetuksen aikana. Sen vuoksi puutteen ei tarvitsisi olla olennainen tai merkittävä. Riittäisi, että puute olisi olemassa, mutta toiminnanharjoittaja jättäisi valvontaviranomaisen antamasta korjausmääräyksestä huolimatta puutteen korjaamatta. Hyväksymistodistus voitaisiin kuitenkin peruuttaa heti, jos karja-aluksessa oleva puute olisi sellainen, että se vaarantaisi välittömästi kuljettavien eläinten hyvinvoinnin. Hyväksymistodistuksen peruuttaisi sama viranomainen kuin sen myöntäisikin, eli Merenkululaitos. Toiminnanharjoittaja voisi hakea hyväksymistodistusta uudelleen korjattuaan kuljetusvälineessä olevat puutteet lainsäädännön edellyttämälle tasolle. Ehdotetulla sääntelyllä voitaisiin tehokkaasti varmistaa käytettävien kuljetusvälineiden asianmukaisuus.

Elintarviketurvallisuusvirasto pitäisi ehdotetun 36 §:n mukaan eläinkuljetusten valvontaa varten valtakunnallista eläinkuljettajarekisteriä. Rekisteriin merkittäisiin mainitun pykälän 1 momentin 7 kohdan mukaan karja-aluksen hyväksymistodistukseen sisältyvät tiedot ja 8 kohdan mukaan hyväksymisen peruuttamista koskevat tiedot. Merenkulkulaitoksen tulisi ehdotetun 20 §:n 3 momentin mukaan toimittaa nämä tiedot Elintarviketurvallisuusvirastolle eläinkuljettajarekisteriin merkitsemistä varten. Eläinkuljettajarekisterin tunnistetietojen yhdenmukaisuuden vuoksi Elintarviketurvallisuusvirasto antaisi kuitenkin hyväksymistodistukselle vaadittavan tunnistenumeron. Käsitellessään karja-aluksen hyväksymistä koskevaa hakemusta Merenkulkulaitos voisi pyytää tunnistenumeroa Elintarviketurvallisuusvirastolta hyväksymistodistukseen merkitsemistä varten ennen todistuksen antamista.

21 §. Maantieajoneuvojen kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistus. Eläinkuljetusasetuksen 6 artiklan 5 kohdan mukaan eräiden eläinlajien kuljetukseen tarkoitettua maantieajoneuvoa saa kuljettaa ja eläinten hoitajana tällaisessa ajoneuvossa voi toimia vain henkilö, jolla on 17 artiklan 2 kohdan mukainen pätevyystodistus. Pätevyystodistuksen myöntämisen edellytyksistä säädetään asetuksen liitteessä IV. Pätevyys osoitettaisiin suorittamalla liitteen 2 kohdassa tarkoitettu koulutus ja toimivaltaisen viranomaisen hyväksymä koe. Ehdotetun 24 §:n 2 momentin mukaan toimivaltainen viranomainen olisi näissä asioissa Elintarviketurvallisuusvirasto.

Ehdotetun 1 momentin mukaan maantieajoneuvon kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistusta haettaisiin sen läänin lääninhallitukselta, jonka alueella on hakijan kotipaikka. Pykälän 2 momentissa viitattaisiin pätevyystodistuksen myöntämisen osalta eläinkuljetusasetuksen 17 artiklan 2 kohtaan. Eläinkuljetusasetuksen 26 artiklan 5 kohdan mukaan jos kuljettaja tai hoitaja, jolla on 17 artiklan 2 kohdassa säädetty pätevyystodistus, rikkoo tätä asetusta, toimivaltainen viranomainen voi peruuttaa tilapäisesti tai kokonaan pätevyystodistuksen erityisesti, jos rikkomus osoittaa, ettei kuljettajalla tai hoitajalla ole riittäviä tietoja tai tietämystä tämän asetuksen mukaisista eläinkuljetuksista. Pykälän 2 momentti sisältäisi hyväksymistodistuksen peruuttamisen osalta viittauksen eläinkuljetusasetuksen 26 artiklan 5 kohtaan.

22 §. Tarkastusasemat. Pykälässä säädettäisiin tarkastusasema-asetuksen 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tarkastusaseman hyväksyvistä toimivaltaisista viranomaisista, tarkastusaseman hyväksymisestä ja hyväksymisen peruuttamisesta. Tarkastusasematoiminnasta säättämisen voidaan katsoa olevan puuttumista perustuslain 18 §:n 1 momentissa tarkoitettuun elinkeinonharjoittamisen vapauteen. Asiasta säättämässä on näin ollen otettava huomioon myös perustuslakivaliokunnan asiaa koskeva lausuntokäytäntö, jota on selostettu 17 §:n perustelujen yhteydessä. Suomessa ei ole tällä hetkellä asetuksessa tarkoitettuja tarkastusasemia, jotka edellyttäisivät hyväksymistä. Näköpiirissä ei myöskään ole, että tarkastusasemia tulisi ylipäänsä hyväksyttäväksi Suomessa. Asetuksen täytäntöön panemiseksi on kuitenkin tarpeen säätää asetuksen tarkoittamista toimivaltaisista viranomaisista ja eräistä muista toimintaan liittyvistä seikoista.

Ehdotetun 1 momentin mukaan tarkastusaseman hyväksymistä haettaisiin sen läänin lääninhallitukselta, jonka alueella tarkastusasema sijaitsee. Lääninhallitus olisi ehdotetun 25 §:n 2 momentin mukaan myös muutoin tarkastusasema-asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen. Tällä hetkellä (pysähdyspaikkoja koskevasta) vaatimuksista ja toimivaltaisista viranomaisista on säädetty eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 39 §:ssä.

Ehdotetun 2 momentin mukaan tarkastusasema hyväksyttäisiin, jos asema ja sen toiminnalle asetetut vaatimuksen täyttyvät. Hyväksyminen voitaisiin peruuttaa, jos toiminnanharjoittaja rikkoisi olennaisella tavalla tarkastusasema-asetusta tai jos asema tai siellä harjoitettava toiminta ei enää täyttäisi hyväksymisen edellytyksiä, eikä epäkohtia korjattaisi asetetussa määräajassa. Säännökseen

sisältyisi lisäksi viittaus tarkastusasema-asetuksen 3 artiklan 4 kohtaan tarkastusaseman käytön keskeyttämisestä. Mainitun säännöksen mukaan jäsenvaltion on vakavissa tapauksissa ja erityisesti eläinten terveyteen tai hyvinvointiin liittyvistä syistä keskeytettävä tarkastusaseman käyttö. Käytön keskeyttämisessä ei olisi siis kysymys varsinaisesta hyväksymisen peruuttamisesta, vaan asemalla harjoitettavan toiminnan keskeyttämisestä esimerkiksi eläintautisyydestä.

6 luku. Viranomaiset ja niiden tehtävät

Ehdotetussa luvussa säädettäisiin toimivaltaisista viranomaisista ja viranomaisten eläinkuljetuksiin liittyvistä tehtävistä. Elintarviketurvallisuusvirasto on perustettu 1 päivästä toukokuuta 2006 lukien virastosta annetulla lailla (25/2006). Elintarviketurvallisuusviraston perustamisen johdosta tarkistettiin ja yhdenmukaistettiin saamassa yhteydessä maa- ja metsätalousministeriön ja lääninhallitusten tehtäviä valvontaviranomaisena eläinsuojelulaisissa ja seitsemässä muussa laissa, jotka sisälsivät toimeenpanotehtäviä (HE 203/2005 vp). Ehdotetut viranomaisten tehtävät vastaisivat eläinsuojelulain muuttamisesta annetussa laissa (/2006) ministeriölle, Elintarviketurvallisuusvirastolle ja lääninhallitukselle säädetyjä eläinsuojelulakiin liittyviä tehtäviä.

23 §. Maa- ja metsätalousministeriö. Ehdotetun pykälän mukaan maa- ja metsätalousministeriö ohjaisi ja valvoisi ylimpänä viranomaisena eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 19 §:n 5 kohdan mukaan maa- ja metsätalousministeriön toimialaan kuuluu eläinten hyvinvointi.

24 §. Elintarviketurvallisuusvirasto. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan elintarviketurvallisuusvirasto ohjaisi ja valvoisi keskushallinnon viranomaisena eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista. Elintarviketurvallisuusvirastoista annetun lain 1 §:n mukaan viraston toimialaan kuuluu eläinten hyvinvointi.

Ehdotetun 2 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyisi eläinkuljetusasetuksen liitteen IV 1 kohdassa tarkoitettujen eräiden eläinlajien kuljettajilta ja hoitajilta edellytettävän kokeen ja kokeen järjestäjän. Mainittu asetuksen kohta edellyttää toimivaltaisen viranomaisen määrittämistä. Yhdenmukaisen käytännön varmistamiseksi eläinkuljetusasetuksen tarkoittamaan koulutukseen liittyvissä asioissa Suomessa toimivalta on tarkoituksenmukaista keskittää Elintarviketurvallisuusvirastoon.

25 §. Lääninhallitus. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan lääninhallitus huolehtisi eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

Ehdotetun 2 momentin mukaan lääninhallitus olisi eläinkuljetusasetuksen 20 artiklassa tarkoitettu karja-alueita tarkastava toimivaltainen viranomainen. Mainittu artikla edellyttää karja-alueiden tarkastuksia kuormaamisen ja kuorman purkamisen yhteydessä. Asetuksen 19 artiklassa tarkoitettujen karja-alueiden hyväksymistodistuksen antaisi ehdotetun 20 §:n mukaan Merenkululaitos, joka myös suorittaisi sitä edeltävän tarkastuksen alukselle. Suomessa ei ole eläinkuljetusasetuksen tarkoittamia karja-alueita, mutta asetuksen täytäntöönpano edellyttää toimivaltaisista viranomaisista säätämistä. Suomessa ei ole myöskään tarkastusasema-asetuksen tarkoittamia tarkastusasemia. Asetuksen täytäntöön panemiseksi lääninhallitus määritettäisiin tarkastusasema-asetuksessa tarkoitetuksi toimivaltaiseksi viranomaiseksi. Lääninhallituksen läänineläinlääkäri voisi tarvittaessa hoitaa asetuksessa tarkoitettuja virkaeläinlääkärin tehtäviä.

26 §. Paikalliset viranomaiset. Ehdotetun pykälän mukaan paikallisina viranomaisina toimisivat, kuten nykyisinkin, kunnaneläinlääkäri ja poliisi. Eläinsuojelulain noudattamisen valvonnasta poiketen kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitava viranhaltija ei olisi valvontaviranomainen eläinkuljetusten valvonnassa. Eläinten kuljetuksessa on kyse tavanomaisesta eläintenpidosta poikkeavasta toiminnasta, jonka valvonta ei luontevasti liity terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan muuhun toimenkuvaan.

27 §. Tarkastuseläinlääkäri ja rajaeläinlääkäri. Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan tarkastuseläinlääkäri olisi nykyiseen tapaan valvontaviranomaisena teurastamon tai teurastuspaikan alueella.

Ehdotetun 2 momentin mukaan rajaeläinlääkäri valvoisi nykyiseen tapaan eläinkuljetuksia rajanylityspaikan, maastapoistumispaikan ja eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueella.

7 luku. Valvonta

28 §. Tarkastusoikeus. Ehdotetun pykälän 1 momentissa säädettäisiin valvontaviranomaisen oikeudesta tarkastaa eläinkuljetus. Säännös vastaisi sisällöltään tällä hetkellä eläinsuojelulain 39 §:n 1 ja 2 momentissa säädettyä viranomaisten oikeutta eläinkuljetuksen tarkastamiseen. Valvontaviranomaisilla on oikeus tarkastuksen tekemiseen, jos ilmenee aihetta epäillä, että eläintä kuljetetaan kuljetusta koskevien säädösten vastaisesti. Poliisilla olisi oikeus eläinkuljetuksen tarkastamiseen nykyiseen tapaan myös ilman epäilyä, samoin kuin tarkastuseläinlääkärillä teurastamon tai teurastuspaikan alueella ja rajaeläinlääkärillä rajanylityspaikan, maastapoistumispaikan ja eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueella. Poliisi voisi käyttää tarkastuksessa apunaan virkaeläinlääkäriä. Virkaeläinlääkäriin avulla voitaisiin turvata valvontaa varten mahdollisimman laajan eläinkuljetuksiin liittyvän erityisasiantuntemuksen saatavuus esimerkiksi eläinkuljetuksiin kohdistuvien ratsioiden yhteydessä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tarkastuksen suorittajan oikeudesta päästä tiloihin, joissa eläintä kuljetetaan tai pidetään kuljetuksen aikana, näytteenotto-oikeudesta ja tarkastusoikeudesta. Säännös vastaa sisällöltään voimassa olevan eläinsuojelulain 39 §:n 4 momentissa säädettyä eläinsuojeluviranomaisen oikeutta. Tarkastaa voitaisiin myös eläinkuljetusasetuksen edellyttämät asiakirjat. Tällaisia ovat esimerkiksi eläinkuljetusasetuksen 4 artiklassa tarkoitetut asiakirjat, 17 §:n 1 momentissa tarkoitettu eläinkuljettajalupa, 19 §:n 1 momentissa tarkoitettu maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistus, 20 §:n 1 momentissa tarkoitettu karja-aluksen hyväksymistodistus sekä 21 §:n 1 momentissa tarkoitettu maantieajoneuvon kuljettajan tai hoitajan pätevyystodistus.

29 §. Erityiset tarkastukset. Ehdotettu säännös vastaa asialliselta sisällöltään voimassa olevan eläinsuojelulain 48 §:n 1 ja 2 momenttia, jonka nojalla Suomessa on toteutettu muun muassa Euroopan yhteisön eri tuotantoeläinten pitoa koskevien direktiivien edellyttämät kyseisten toimintojen säännölliset tarkastukset. Eläinkuljetusasetuksen 27 artiklan 1 kohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen on tarkastettava, että asetuksen vaatimuksia on noudatettu, tekemällä syrjimättömällä tavalla eläinten, kuljetusvälineiden ja niihin liittyvien asiakirjojen tarkastuksia. Tällaisia tarkastuksia on tehtävä riittävälle osuudelle kunakin vuonna kussakin jäsenvaltiossa kuljetettavista eläimistä, ja ne voidaan tehdä samaan aikaan, kuin muita tarkoituksia varten tehtävät tarkastukset.

Ehdotetun pykälän 1 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto ja lääninhallitus voisivat määrätä virkaeläinlääkärit suorittamaan eläinkuljetusten tarkastuksia ehdotetun lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi tai Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen

tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen velvoitteiden täyttämiseksi. Käytännössä Euroopan yhteisön edellyttämät tarkastukset tekisivät nykyiseen tapaan pääasiassa tarkastuseläinlääkärit tarkastamalla teuraseläinkuljetuksia teurastamon alueella. Tarvittaessa tarkastuksia tekemään määrättäisiin esimerkiksi läänineläinlääkäreitä. Tällöin tarkastuksen tekemiseen sovellettaisiin ehdotetun lain 28 §:stä ainoastaan sen 2 momenttia. Tarkastukset voisivat näin ollen kohdistua kaikkiin eläinkuljetuksiin ilman epäilyä lainsäädännön rikkomisesta. Käytännössä tien päällä tapahtuvassa valvonnassa tarvittaisiin kuitenkin poliisin virka-apua tarkastettavien ajoneuvojen pysäyttämisessä.

30 §. Tietojenantovelvollisuus. Eläinkuljetusten valvonnan tehokas toteuttaminen edellyttää, että toimija on velvollinen antamaan tarkastuksen suorittajalle valvontaa varten tarvittavat tiedot ja asiakirjat. Tällainen velvollisuus olisi ehdotetun säännöksen mukaan eläimiä kuljettavalla henkilöllä ja eläinkuljetusasetuksen soveltamisalaan kuuluvassa kuljetuksessa niillä tahoilla, joilla on eläinkuljetukseen liittyviä tehtäviä. Asiakirjojen esittämistä koskevia velvoitteita sisältyy esimerkiksi eläinkuljetusasetuksen 4 artiklan 2 kohtaan ja 6 artiklan 1 ja 5 kohtaan. Asiakirjan esittämisvelvollisuus koskisi niitä toimijoita, joilla on velvollisuus hankkia, laatia tai pitää hallussaan eläinten kuljetusta varten tarvittava asiakirja.

31 §. Neuvot. Sellaisissa tapauksissa, joissa ei ole vielä varsinaisesti kysymyksessä eläinkuljetusasetuksen tai ehdotetun lain tai sen nojalla annettujen säännösten rikkominen, tarkastuksen suorittajan tulisi tarvittaessa antaa neuvoja, joilla edistettäisiin eläimen hyvinvointia eläinten kuljetuksissa ja vaikutettaisiin lievien eläinsuojelullisten epäkohtien korjaamiseen. Vastaava neuvontaa koskeva säännös sisältyy eläinsuojelulain 40 §:n 1 momenttiin.

32 §. Euroopan yhteisön tarkastajat. Eläinkuljetusasetuksen 28 artiklan mukaan komission eläinlääkintäasiantuntijat voivat yhdessä kyseisen jäsenvaltion viranomaisen kanssa tehdä asetuksen yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi tarkastuksia jäsenvaltiossa. Yhteisön tarkastajilla olisi samat toiminnanharjoittajaan kohdistuvat tarkastus- ja tiedonsaantioikeudet kuin Suomen valvontaviranomaisillakin. Jos esimerkiksi eläinkuljetusten tarkastamisesta annettaisiin 29 §:ssä tarkoitettu määräys Suomen viranomaisille, määräytyisi myös komission tarkastajien tarkastusoikeus tämän mukaisesti.

33 §. Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään oikeudesta saada tieto viranomaisten julkisista asiakirjoista sekä viranomaisessa toimivan vaitiolovelvollisuudesta, asiakirjojen salassapidosta ja muista tietojen saantia koskevista yleisten tai yksityisten etujen suojaamiseksi välttämättömistä rajoituksista.

Viranomainen voi antaa toiselle viranomaiselle tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta muun muassa jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saantiin on laissa nimenomaisesti erikseen säädetty. Ehdotetun pykälän mukaan siinä mainittuja muutoin salassa pidettäviä tietoja voitaisiin antaa ehdotetun lain noudattamista valvoville viranomaisille lain mukaisten tehtävien suorittamista varten sekä syyttäjä- ja poliisiviranomaisille rikoksen selvittämistä varten. Tiedot voitaisiin antaa vain sellaisten rikosten selvittämiseksi, joiden selvittämiseksi saadaan pakkokeinolain (450/1987) 5 luvun 1 §:n mukaan toimittaa kotietsintä. Eläinkuljetusasetuksen noudattamista Euroopan unionin jäsenvaltioissa valvoo osaltaan komissio. Tietoja voitaisiin tämän vuoksi luovuttaa myös yhteisön lainsäädännön tai muun Suomea sitovan kansainvälisen velvoitteen edellyttämille toimielimille ja tarkastajille velvoitteen niin edellyttäessä.

34 §. Virka-apu. Ehdotetun säännöksen mukaan poliisin olisi tarvittaessa annettava valvontaviranomaisille virka-apua eläinkuljetusasetuksen tai tämän lain noudattamisen valvomiseksi. Esimerkiksi eläinkuljetuksen tarkastaminen tien päällä edellyttää poliisin antamaa

virka-apua ajoneuvon pysäyttämiseksi. Lisäksi tullilaitos olisi ehdotuksen mukaan nykyiseen tapaan velvollinen antamaan virka-apua rajaneläinlääkärille tämän tehtävien suorittamisessa rajanylityspaikan, maastapoistumispaikan ja eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueella. Uutena virka-apuviranomaisena nykyiseen verrattuna olisi rajavartiolaitos. Rajavartiolaitoksen lisäämisellä viranomaisiin pyrittäisiin turvaamaan tarvittavan virka-avun saatavuus kaikissa mahdollisissa tilanteissa.

35 §. Tarkastusten suorittaminen. Tarkastukset tulisi ehdotetun pykälän mukaan pyrkiä suorittamaan mahdollisimman vähän haittaa aiheuttavasti. Vastaava periaate sisältyy myös eläinsuojelulain 49 §:ään. Myös eläinkuljetusasetuksen 22 artiklan mukaan viranomaisen on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ehkäistäkseen tai saattaakseen mahdollisimman vähien kuljetuksessa tapahtuvat viivästykset tai eläinten kärsimykset, jos asetuksen säännöksiä ei voida soveltaa odottamattomien olosuhteiden johdosta. Eläinlähetyistä ei saa mainitun säännöksen mukaan viivyttää kuljetuksen aikana, ellei se ole ehdottoman välttämätöntä kuljettavien eläinten hyvinvoinnin tai yleisen turvallisuuden takia.

36 §. Eläinkuljettajarekisteri. Pykälässä säädettäisiin eläinkuljetusten valvontaa varten pidettävästä eläinkuljettajarekisteristä. Voimassa olevassa lainsäädännössä direktiivin edellyttämästä eläinkuljettajarekisteristä on säädetty eläinsuojelulain 30 §:ssä ja eläinten kuljetuksesta annetun asetuksen 24 §:ssä. Eläinkuljetusasetuksen 13 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen on pidettävä kirjaa eläinkuljettajaluvista niin, että kuljettajat voidaan tunnistaa nopeasti etenkin silloin, kun asetuksen vaatimuksia ei noudateta. Mainitun artiklan 4 kohdan mukaan 11 artiklan 1 kohdan mukaisesti annetut luvat (pitkiä eläinkuljetuksia koskevat eläinkuljettajaluvat) on kirjattava sähköiseen tietokantaan. Eläinkuljetusasetuksen 18 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisen viranomaisen on rekisteröitävä pitkiin kuljetuksiin käytettäville maantiekuljetusvälineille annetut hyväksymistodistukset sähköiseen tietokantaan niin, että kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat nopeasti tunnistaa ne etenkin silloin, kun asetuksen vaatimuksia ei noudateta. Asetuksen 19 artiklan 4 kohtaan sisältyy vastaava karja-alusten hyväksymistodistuksen rekisteröimistä koskeva vaatimus. Tietokantaan on sisällytettävä myös eläinkuljettajaluvan tai kuljetusvälineen hyväksymisen peruuttamista koskevat tiedot ja 26 artiklan 6 kohdassa tarkoitettu eläinkuljettajalle annettu kieltö.

Ehdotetun 1 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto pitäisi eläinkuljettajarekisteriä nykyiseen tapaan. Lääninhallitukset päivittäisivät rekisteriä tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Ehdotetun lain 17 §:ssä tarkoitettua eläinkuljettajaluvan samoin kuin 19 §:ssä tarkoitettua maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistuksen ja 21 §:n tarkoittaman pätevyystodistuksen myöntäisi lääninhallitus, joka tekisi näitä koskevat merkinnät rekisteriin. Perustuslain 10 §:n 1 momenttiin sisältyvien henkilötietojen suojaa koskevien vaatimusten huomioon ottamiseksi ehdotetaan pykälän otettaviksi rekisterin tietosisältöä ja tietojen säilytysaikaa koskevat säännökset, joista tulee säätää lain tasolla. Rekisteriin merkittäisiin eläinkuljetusten valvonnan kannalta olennaiset eläinten kuljetusta koskevat tiedot. Ehdotetun säännöksen 1-8 kohdassa säädettäisiin rekisterin tietosisällöstä eläinkuljetusasetuksen tarkoittamalla tavalla. Lisäksi rekisteriin merkittäisiin valvontaa varten kaikkia eläinkuljettajalupia koskevat tiedot, 5 kohdassa tarkoitettua pätevyystodistusta koskevat tiedot ja nykyiseen tapaan 6 kohdassa tarkoitettua kaikkien maantiekuljetusvälineiden yksilöintiin tarvittavat tiedot (tyyppi ja rekisteritunnus), joita eläinkuljetusasetus ei edellytä rekisteröitäväksi.

Ehdotetun 2 momentin mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisisi rekisterin tietojen perusteella eläinkuljetusasetuksen 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua yleisesti saatavilla olevan luettelon eläinkuljettajista. Asetuksen vaatimus koskee pitkiin eläinkuljetuksiin myönnettyjä lupia. Luettelo voitaisiin julkaista esimerkiksi Elintarviketurvallisuusviraston tietoverkossa, johon

yleisöllä on vapaa pääsy. Jos luvanhaltijana olisi yksityinen henkilö, luettelossa ei ilman tämän suostumusta saisi olla luvanhaltijan kotiosoitetta tai muita yhteystietoja. Viranomaisen velvollisuudesta tuottaa ja jakaa tietoa muutoin säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 20 §:ssä.

Pykälän 3 momentti koskisi eräiden rekisterissä olevien tietojen poistamista koskevia vaatimuksia ja viittauksen henkilörekistereitä ja asiakirjojen julkisuutta koskeviin lakeihin. Kuljettajan tai hoitajan pätevyystodistukseen sisältyvät tiedot poistettaisiin rekisteristä, kun pätevyystodistus lakkaa olemasta voimassa. Eläinkuljettajalupaa koskevat tiedot poistettaisiin rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun lupa lakkaa olemasta voimassa. Valvonnan toteuttamisen kannalta viiden vuoden määräaika voidaan pitää riittävänä aikana. Alkuperäiset asiakirjat ovat saatavilla tarvittaessa myös tämän määräajan jälkeen.

Pykälän 4 momentti sisältäisi säännöksen valvontaviranomaisten oikeudesta tiedonsaantiin rekisteristä. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n mukaan viranomainen voi antaa toiselle viranomaiselle tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on nimenomaisesti säädetty. Sen varmistamiseksi, että valvontaviranomaiset voisivat kaikissa tilanteissa käyttää eläinkuljettajarekisteriä valvontaa varten tehokkaasti, säädettäisiin tiedonsaannista julkisuuslain 29 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Eläinkuljetusasetuksen 18 artiklan 4 kohdan mukaan pitkiin kuljetuksiin käytettäville maantiekuljetusvälineille annetut hyväksymistodistukset on rekisteröitävä sähköiseen tietokantaan niin, että kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat tunnistaa ne nopeasti. Vastaavantyyppinen vaatimus sisältyy karja-alusten osalta 19 artiklan 4 kohtaan. Ehdotettu säännös sisältäisi myös muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille oikeuden tietojen saamiseen valvontaa varten eläinkuljettajarekisteristä eläinkuljetusasetuksen edellyttämässä laajuudessa.

8 luku. **Hallinnolliset pakkokeinot ja seuraamukset**

37 §. Kiellot ja määräykset. Ehdotetun säännöksen mukaan valvontaviranomainen voisi kieltää eläinkuljetusta koskevia säädöksiä rikkovaa eläimiä kuljettavaa henkilöä jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä hänet asian laatuun nähden riittävässä määräajassa täyttämään velvollisuutensa. Kiellot voisivat koskea minkä tahansa eläinten kuljetusta koskevien säännösten vastaisen menettelyn jatkamista tai toistamista. Annettavilla määräyksillä pyrittäisiin havaittujen epäkohtien korjaamiseen. Määräykset voisivat koskea esimerkiksi kuljetusvälineen korjaamista lainsäädännön edellyttämälle tasolle. Eläinsuojelullisten syiden niin edellyttäessä valvontaviranomaisen voisi myös lopettaa eläimet niiden enempien kärsimysten välttämiseksi.

Jos eläinsuojelulliset syyt niin vaatisivat, eläimet voitaisiin määrätä palautettavaksi suorinta tietä lähtöpaikkaan tai kuljettavaksi suorinta tietä määräpaikkaan. Jos kuljetusvälineessä olisi eläinten hyvinvointia vaarantavia vikoja tai puutteita kuljetusväline voitaisiin määrätä korjattavaksi tilapäisesti siten, että eläinten välitön vahingoittumisen vaara estyisi.

Eläinkuljetusasetuksen 23 artiklassa ja 26 artiklassa säädetään viranomaisten toimenpiteistä tilanteissa, joissa eläinkuljetusasetusta rikotaan. Ehdotettu 2 momentti sisältäisi viittauksen kyseisiin eläinkuljetusasetuksen artikloihin, joita sovellettaisiin puuttuttaessa eläinkuljetusasetuksen soveltamisalaan kuuluvissa kuljetuksissa todettuihin puutteisiin tai epäkohtiin. Asetuksen 26 artiklan 4 kohdan c alakohdassa tarkoitetun eläinkuljettajaluvan ja kuljetusvälineen hyväksymistodistuksen peruuttamisesta säädetään kuitenkin ehdotetun lain 17, 19 ja 20 §:ssä. Toimivaltainen viranomainen olisi sama viranomainen, joka on luvan tai hyväksymistodistuksen

myöntänytkin. Samoin toimivaltainen viranomaisena olisi eläinkuljetusasetuksen 26 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun pätevyystodistuksen osalta todistuksen myöntänyt viranomaisena, eli ehdotetun lain 21 §:n 1 momentissa mainittu viranomaisena.

38 §. Uhkasakko ja teettäminen. Lääninhallitus voisi tehostaa ehdotetun lain 37 §:n nojalla annettua määräystä tai kieltoa uhkasakolla tai uhalla, että tehtäväksi määrätty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Kiellolla tai määräyksellä tarkoitettaisiin tässä myös vastaavia toimenpiteitä, joihin on ryhdytty 37 §:n 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa. Yleiset säännökset hallinnollisesta uhkasakosta ja teettämisuhasta sisältyvät uhkasakkolakiin (1113/1990). Uhkasakkolain 10 §:n mukaan uhkasakko voidaan tuomita maksettavaksi, jos määräystä taikka kieltoa ei ole noudatettu ja jos noudattamatta jättämiseen ei ole pätevää syytä. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi uhkasakon asettanut viranomaisena. teettämisestä aiheutuneet kustannukset maksetaan valtion varoista ja peritään laiminlyöjältä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoon säädetään.

39 §. Eläinkuljetusrikkomus. Eläinkuljetusasetuksen 25 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on säädettävä asetuksen rikkomuksiin sovellettavia seuraamuksia koskevista säännöistä ja toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden soveltamisen varmistamiseksi. Säädettyjen seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Asetuksen liite I sisältää varsin yksityiskohtaisia eläinten kuljetusta koskevia vaatimuksia. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin eläimen kuljetusta koskevien eräiden vaatimusten rikkomisesta rangaistukseksi sakkorangaistus, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta. Tekojen tai laiminlyöntien rangaistavuus edellyttäisi tahallisuutta tai huolimattomuutta. Myös ehdotetun lain noudattamisen tehokkaan toteutumisen varmistamiseksi on tarpeen, että lain keskeisten säännösten rikkominen säädetään rangaistavaksi teoksi. Vastaavantyyppisiä tekojen tai laiminlyöntien kriminalisointeja sisältyy myös eläinsuojelulain eläinsuojelurikkomusta koskevaan 54 §:ään.

Tekoja tai laiminlyöntejä, joilla suoraan vaarannettaisiin kuljetettavien eläinten hyvinvointi tai voitaisiin aiheuttaa niille tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä (1-6 kohta), olisivat ehdotetun lain 5 §:ssä tarkoitetun tai eläinkuljetusasetuksessa tarkoitetun sellaisen eläimen kuljettaminen, joka ei ole kuljetuskuntoinen, eläimen kuljettaminen kuljetusvälineellä, joka ei täytä 7-9 §:ssä tai eläinkuljetusasetuksessa kuljetusvälineelle tai kuljetusolosuhteille asetettuja vaatimuksia, eläimen hyvinvoinnin huolehtimisen laiminlyönti 6 §:n tai eläinkuljetusasetuksessa säädetyn vastaisesti, muun eläimen kuin kalan, matelijan, sammakkoeläimen tai selkärangattoman eläimen kuljettaminen henkilöauton umpinaisessa tavaratilassa 11 §:ssä säädetyn kiellon vastaisesti, eläinten kuormaamista kuljetusvälineeseen 14 §:ssä tai eläinkuljetusasetuksessa koskevien vaatimusten rikkominen, eläinten käsittelystä 13 §:n 2 momentissa säädetyn kiellon tai eläinkuljetusasetuksessa säädetyn eläinten käsittelyä tai velvoitetta koskevan kiellon tai velvoitteen rikkominen.

Tekoja tai laiminlyöntejä, jotka on tarpeen säätää rangaistavaksi eläinten kuljetusta koskevan lainsäädännön noudattamisen tehokkaaksi varmistamiseksi ja täytäntöön panemiseksi sisältyisivät 7-15 kohtaan. Näistä 7-12 kohta koskisi eläinkuljetusasetuksen tai tarkastusasema-asetuksen edellyttämän luvan, hyväksymis- tai pätevyystodistuksen hakemisen laiminlyöntiä ja ilmoitusvelvollisuuden tai asiakirjojen mukana pitämistä koskevan velvoitteen rikkomista. Vastaavantyyppisiä laiminlyöntejä tai rikkomuksia sisältyy myös eläinsuojelulain eläinsuojelurikkomusta koskevaan 54 §:ään. Pykälän 13 kohta koskisi tiedonantovelvollisuuden tai asiakirjojen esittämisvelvollisuuden rikkomista ja 14 kohta viranomaisen antaman kiellon tai määräyksen rikkomista. Kiellolla tai määräyksellä tarkoitettaisiin myös toimenpidettä, johon viranomaisena on ryhtynyt ehdotetun 37 §:n 2 momentin nojalla. Ehdotettu 15 kohta koskisi lain tai eläinkuljetusasetuksen rikkomista tai laiminlyöntiä muulla tavoin, kuin ehdotetussa 1-14 kohdassa tarkoitetulla tavoin.

40 §. *Rangaistuksia koskevat viittaussäännökset.* Ehdotettu pykälä sisältäisi viittaussäännöksen eläinsuojelulain ja rikoslain asianomaisiin rangaistussäännöksiin.

9 luku. **Erinäiset säännökset**

41 §. *Eläinkuljetusasetuksen soveltamista koskevat poikkeukset ja eräät asetusta täydentävät säännökset.* Eläinkuljetusasetuksen 18 artiklan 4 kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat myöntää poikkeuksia mainitun artiklan sekä liitteessä I olevan V luvun 1.4 kohdan b alakohdan sekä VI luvun säännöksiin enintään 12 tunnin kuljetusmatkoihin käytettävien maantiekuljetusvälineiden osalta lopullisen määräpaikan saavuttamiseksi. Asetuksen liitteen I luvun V kohdan 1.4 b alakohdan toisen virkkeen mukaan sioilla on oltava kuljetusmatkan aikana koko ajan juomavettä..

Ehdotetussa 1 momentissa säädettäisiin pitkiä, mutta enintään 12 tuntia kestäviä kuljetuksia koskeva poikkeus sikojen juomaveden jatkuvaa saatavuutta koskevaa asetuksen vaatimusta ajanjaksona, joka alkaa 1 päivänä syyskuuta ja päättyy 30 päivänä huhtikuuta. Poikkeamisen välttämättömyys perustuu siihen, että talviaikana pakkassäällä juottolaitteiden juottonippoja ei pystytä pitämään kohtuudella sulana siten, että eläimillä voisi olla koko ajan vettä käytettävissään. Eräissä sikojen kuljetusta koskevissa tutkimuksissa on myös todettu, että siat eivät juuri käytä juomismahdollisuutta säännöksen tarkoittamien kuljetusten yhteydessä. Muuna aikana juomavettä tulisi kuitenkin olla tarjolla siten kuin eläinkuljetusasetus edellyttää.

Eläinkuljetusasetuksen 30 artiklan 8 kohdan mukaan siihen asti, kun on annettu niitä lajeja koskevia yksityiskohtaisia säännöksiä, joita ei nimenomaisesti mainita liitteissä, jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön tai pitää voimassa kansallisia lisäsääntöjä, joita sovelletaan tällaisten lajien kuljetukseen. Suomessa kuljettavia tällaisia lajeja ovat lähinnä poro ja turkiseläimet. Porojen ja turkiseläinten kuljetusta koskevista eläinlajikohtaisista vaatimuksista on tällä hetkellä säädetty maa- ja metsätalousministeriön päätöksessä eläinten kuljetukselle asetettavista eläinsuojeluvaatimuksista (27/EEO/1996). Myös ehdotetun 2 momentin mukaan ministeriön asetuksella annettaisiin eläinkuljetusasetuksen 30 artiklan 8 kohdan tarkoittamat täydentävät säännökset nykyiseen tapaan.

42 §. *Poikkeaminen eläimen kuljetusta koskevista eräistä vaatimuksista.* Ehdotetun lain 2-4 luvussa säädettäisiin eläinten kuljetukselle asetettavista vaatimuksista niiden kuljetusten osalta, joita ei koske eläinkuljetusasetus. Ehdotetun lain 5 §:n 1 momentin mukaan eläintä ei saa kuljettaa, jos eläin on sellaisessa tilassa, että kuljetuksesta voi aiheutua sille tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä. Tarkoituksena on, että maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annettaisiin mainitun säännöksen 2 momentin nojalla tarkempia säännöksiä eläimen kuljetuskuntoisuudesta. Sairas tai vahingoittunut eläin ei olisi lähtökohtaisesti kuljetuskuntoinen. Sairas tai loukkaantunut eläin voitaisiin kuitenkin eläinlääkärin luvalla kuljettaa eläinlääkärin hoidettavaksi, jos sairaus tai vamma olisi sellainen, että eläimelle ei kuljetuksesta aiheutuisi tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä.

Kuljetettavan sairaan tai vahingoittuneen eläimen tila saattaa olla sellainen, että sen kuljettaminen asianmukaisella tavalla hoidettavaksi edellyttää poikkeamista ehdotetun lain 2-4 luvussa säädettävistä kuljetusta koskevista vaatimuksista. Eläin voidaan joutua kuljettamaan hoidettavaksi esimerkiksi jalat yhteen sidottuna 14 §:n 3 momentissa säädetyn kiellon vastaisesti, tai kuljetusvälineessä, jossa ei sairaan eläimen liikahtelun estämiseksi olisi asianmukaista noudattaa 7 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tilavaatimuksia. Ehdotetun 42 §:n nojalla voitaisiin eläimen tilan niin edellyttäessä eläinlääkärin luvalla poiketa tarvittavilta osin ehdotetun lain 2-4 luvun säännöksistä, jos eläin kuljetetaan suoraan eläinlääkärin vastaanotolle tai hoitopaikalle tai sieltä pois. Edellytyksenä olisi tällaistenkin kuljetusten osalta, että kuljetus voitaisiin järjestää siten, ettei eläimelle aiheutuisi tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä.

Eläinkuljetusasetusta ei sovelleta sen 1 artiklan 5 kohdan mukaan eläinkuljetukseen, joka tapahtuu eläinlääkärin ohjeiden mukaisesti suoraan eläinlääkärin vastaanotolle, hoitopaikalle tai klinikalle tai sieltä pois. Myös tällaisessa, muutoin asetuksen soveltamisalaan kuuluvissa kuljetuksissa tulisivat näin ollen sovellettavaksi lain 2-4 lukujen säännökset, ja niitä koskisi ehdotetun 42 §:n tarkoittama poikkeamismahdollisuus.

43 §. Kustannukset. Ehdotetun lain 37 § sisältää viranomaisen toimivaltaa koskevan säännöksen puuttua säädöstenvastaiseen eläinkuljetukseen. Eläinkuljettaja tai eläimiä kuljettava henkilö olisi 1 momentin mukaan vastuussa toimenpiteistä aiheutuvista kustannuksista. Säännöksessä tarkoitettaisiin kustannuksia, jotka perustuisivat joko 37 §:n 1 momenttiin tai eläinkuljetusasetuksen 23 tai 26 artiklaan.

Ehdotetun 37 §:n tarkoittamiin toimenpiteisiin saattaa liittyä tilanteita, joissa eläinten hyvinvoinnin välittömäksi turvaamiseksi voidaan joutua turvautumaan esimerkiksi ulkopuoliseen toimijaan. Jos eläimet esimerkiksi jouduttaisiin viranomaistoimin siirtämään eläinkuljetusasetuksen 23 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti toiseen, ulkopuolisen henkilön omistamaan kuljetusvälineeseen tai e alakohdan mukaisesti ulkopuolisen omistamiin tiloihin, maksettaisiin nämä kustannukset valtion varoista, ja perittäisiin eläinkuljettajalta tai eläimiä kuljettavalta henkilöltä.

44 §. Perittävät maksut. Ehdotettu säännös sisältäisi viranomaisten suoritteista perittävien maksujen osalta viittauksen valtion maksuperustelakiin (150/1992). Säännöksen tarkoittamia viranomaisen suoritteita olisivat esimerkiksi eläinkuljettajaluvan myöntäminen tai maantiekuljetusvälineen hyväksyminen ja muut vastaavat suoritteet.

45 §. Täytäntöönpano. Ehdotetun säännöksen mukaan tämän lain mukaisessa päätöksessä voitaisiin määrätä, että sitä on noudatettava ennen kuin päätös on saanut lainvoiman, jollei valitusviranomainen toisin määrää. Säännöstä sovellettaisiin tapauksissa, joissa eläinten kuljetusta koskevat eläinsuojelulliset epäkohdat olivat sellaisia, ettei niiden korjaamisen viivästymistä ja epäkohtien jatkumisesta mahdollisen valituksen käsittelyn aikana voitaisi pitää eläinsuojelullisesti hyväksyttävänä.

46 §. Muutoksenhaku. Pykälä sisältäisi muutoksenhakua koskevan eläinsuojelulain 51 §:n 1 momenttia vastaavan säännöksen. Hallintolainkäyttölakia (586/1996) sovelletaan, kun hallintoasiassa annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla. Lain 7 §:n mukaan valtioneuvoston ja ministeriön päätöksestä saa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valtioneuvoston alaisen viranomaisen päätöksestä valitetaan hallinto-oikeuteen. Selvyyden vuoksi pykälään otettaisiin lisäksi säännös siitä, että ehdotetun lain 44 §:ssä tarkoitettua viranomaisen suoritteesta perittävää maksua koskevaan muutoksenhakuun sovellettaisiin maksuperustelain mukaista menettelyä.

47 §. Palkkiot. Pykälässä säädettäisiin kunnaneläinlääkärin oikeudesta palkkioon ja kustannusten korvaukseen tehdyn tarkastuksen johdosta vastaavasti kuin eläinsuojelulain 59 §:ssä. Ehdotetun lain 19 §:n 1 momentin mukaan eläinkuljetusasetuksen 18 artiklan 1 kohdan b alakohdan edellyttämän tarkastuksen kuljetusvälineelle suoritaisi lääninhallitus tai lääninhallituksen määräämä virkaeläinlääkäri. Jos tarkastuksen suorittaisi kunnaneläinlääkäri, hänellä olisi niin ikään oikeus palkkioon ja kustannusten korvaukseen. Tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset tulisivat tällöin osaksi lääninhallituksen hyväksymisen hakijalta perittävää kuljetusvälineen hyväksymismaksua.

48 §. Vahingonkorvaus. Eläinten kuljetusta koskevien säädösten noudattamisen valvontaa ei ehdotetussa laissa säädettäisi kunnan tehtäväksi, vaan valvonnasta huolehtisi kunnaneläinlääkäri

vastaavalla tavalla kuin muunkin eläinsuojelulainsäädännön noudattamisen valvonnasta. Tämän vuoksi valtio olisi vastaavalla tavalla vastuussa kunnaneläinlääkärin valvontatehtävää hoitaessaan aiheuttamasta vahingosta. Mahdolliset korvaukset maksettaisiin valtion talousarviossa eläinlääkintähuoltoon varatuista määrärahoista.

Ehdotuksen mukaan valtio vastaisi vahingosta vahingonkorvauslain (412/1974) julkisyhteisöjen korvausvastuuta koskevien säännösten mukaisesti. Pykälän 2 momentin mukaan valtion oikeuteen periä maksamaansa vahingonkorvausta vahingon aiheuttajalta noudatettaisiin soveltuvin osin vahingonkorvauslain työntekijän ja virkamiehen korvausvastuuta koskevia säännöksiä. Pykälässä ehdotettu sääntely vastaa eläinsuojelulain 61 §:n mukaista kunnaneläinlääkärin vahingonkorvausvelvollisuutta koskevaa sääntelyä.

49 §. Voimaantulo. Pykälä sisältäisi lain voimaantulosäännöksen. Eläinkuljetusasetusta ryhdytään asetuksen 37 artiklan mukaan soveltamaan 5 päivänä tammikuuta 2007. Ehdotettu laki sisältää muun muassa asetuksen täytäntöönpanon ja valvonnan edellyttämiä säännöksiä. Tämän vuoksi laki ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti kuin eläinkuljetusasetusta ryhdytään soveltamaan, eli 5 päivänä tammikuuta 2007.

Ennen lain voimaantuloa voitaisiin ryhtyä sen täytäntöön panemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

1.2 Eläinsuojelulaki

2 §. Soveltamisala. Pykälä sisältää säännöksen eläinsuojelulain soveltamisalasta. Eläinsuojelulakia sovelletaan kaikkiin eläimiin. Eläimiä koskevia säännöksiä on eläinsuojelulain lisäksi myös muussa lainsäädännössä. Pykälän 2 momentti sisältää tätä koskevan viittaussäännöksen. Eläinten kuljetuksesta ehdotetaan säädettäväksi erillinen laki. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi maininta, jonka mukaan eläinsuojelulain lisäksi noudatetaan eläinten kuljetuksessa, mitä siitä erikseen säädetään.

29 §. Eläinten kuljetus. Eläinten kuljetuksesta ehdotetaan säädettäväksi erillinen laki. Eläinten kuljetusta koskeva pykälä eläinsuojelulaissa ehdotetaan tämän vuoksi kumottavaksi.

30 §. Lupa eläinten kuljetukseen ja eläinkuljettajarekisteri. Pykälä sisältää säännökset eläinkuljettajaluvasta ja luvista pidettävästä eläinkuljettajarekisteristä. Eläinten kuljetuksesta ehdotetaan säädettäväksi erillinen laki. Tämän vuoksi eläinkuljettajalupaa ja eläinkuljettajarekisteriä koskeva pykälä ehdotetaan kumottavaksi eläinsuojelulaista.

39 §. Tarkastus. Voimassa oleva 39 §:n 1 momentin mukaan viranomaisella ja eläinsuojeluvalvojalla on oikeus tehdä tarkastus, jos on aihetta epäillä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan, käytetään tai kuljetetaan eläinsuojelusäädösten vastaisesti. Pykälän 2 momentti koskee eräiden viranomaisten oikeutta tarkastaa eläinkuljetus ilman säännösten rikkomista koskevaa epäilyä. Pykälän 3 momentti koskee niin ikään viranomaisen ja eläinsuojeluvalvojan oikeutta tarkastaa ilman epäilyä eräitä eläimillä järjestettäviä näytöksiä ja tilaisuuksia sekä 21, 23 ja 24 §:ssä tarkoitettua eläimillä harjoitettavaa toimintaa. Pykälän 4 momentti koskee tarkastuksen tekijän oikeutta päästä tarkastusta varten eläintiloihin ja ottaa korvaukset tarkastusta varten tarvittavia näytteitä. Tarkastuksessa voidaan tarkastaa eläin, sen pitopaikka ja kuljetusväline sekä eläintä varten tarkoitettua ravintoa, juotavaa, varusteita ja välineitä. Pykälän 5 momentti sisältää säännöksen tarkastuksen tekemisestä kotirauhan piirissä.

Eläinten kuljetuksesta ehdotetaan säädettäväksi erillinen laki. Tämän vuoksi eläinten kuljetusta tai kuljetusvälinettä koskevat maininnat poistettaisiin eläinsuojelutarkastusta koskevasta

eläinsuojelulain pykälästä. Tällaisia mainintoja sisältyy pykälän 1, 2 ja 4 momenttiin. Selkeyden vuoksi koko pykälä muutettaisiin siten, että nykyistä 3 momenttia vastaava säännös sisältyisi ehdotetun pykälän 2 momenttiin, 4 momenttia vastaava säännös ehdotettuun 3 momenttiin ja 5 momenttia vastaava säännös ehdotettuun 4 momenttiin.

44 §. Kiireelliset toimenpiteet. Pykälässä säädetään kiireellisistä toimenpiteistä, joihin valvontaviranomainen voi ryhtyä eläinsuojelullisten syiden niin edellyttäessä välittömästi eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Säännöksen 2 momentin mukaan poliisilla ja rajaeläinlääkärillä on oikeus eläinkuljetusten osalta määrätä eläimet kuljetettavaksi takaisin lähtöpaikkaan tai muutettavaksi kuljetuksen reittisuunnitelmaa siten, että eläinten hyvinvointi turvataan. Eläinten kuljetuksesta ehdotetaan säädettäväksi erillinen laki. Tämän vuoksi pykälästä kumottaisiin yksinomaan eläinkuljetuksia koskeva 2 momentti.

48 §. Selvitykset ja tutkimukset. Euroopan yhteisön eri tuotantoeläinten pitoa koskevat direktiivit koskevat direktiivit sekä eläinten lopettamisesta ja teurastuksesta annettu direktiivi edellyttävät eri tuotantoeläinten pitoyksiköiden ja teurastamoiden säännöllistä tarkastamista. Lisäksi eläinkuljetusasetuksella kumottu eläinten suojelemisesta kuljetusten aikana annettu direktiivi on edellyttänyt eläinkuljetusten tarkastuksia. Voimassa oleva 48 § koskee näitä Euroopan yhteisön edellyttämien tarkastusten tekemistä. Koska eläinten kuljetuksesta ehdotetaan säädettäväksi erillinen laki, poistettaisiin pykälän 1 ja 3 momentista eläinten kuljetusta koskevat maininnat.

49 §. Tarkastusten, selvitysten ja tutkimusten suorittaminen. Voimassa oleva 49 § sisältää tarkastuksen, selvityksen tai tutkimuksen suorittajalle osoitetun säännöksen siitä, että toimenpiteet tulisi pyrkiä suorittamaan mahdollisimman vähän haittaa aiheuttaen. Pykälästä ehdotetaan poistettavaksi maininta eläinkuljetuksesta, jonka tarkastusta eläinsuojelulaki ei enää tarkastuksen osalta koskisi.

54 §. Eläinsuojelurikkomus. Eläinten kuljetuksesta ehdotetaan säädettäväksi erillinen laki. Säädettävän lain vuoksi eläinsuojelulaista ehdotetaan kumottavaksi yksinomaan eläinten kuljetusta koskeva 29 ja 30 §. Vastaavasti eläinsuojelurikkomusta koskevan 54 §:n 1 momentin 1 kohdasta ja 2 momentin 3 kohdasta poistettaisiin viittaukset kumottaviksi ehdotettuihin lainkohtiin. Eläinten kuljetuksesta säädettäväksi ehdotetun lain 39 §:ssä säädettäisiin sakkouhkaisesta eläinkuljetusrikkomuksesta.

60 §. Korvaukset. Voimassa olevassa 60 §:ssä säädetään eläimen omistaja tai haltijan velvollisuudesta maksaa korvaus eläimen kuljetuskuntoisuuden ja muut eläimen kuljetusedellytykset tarkastaneelle eläinlääkärille. Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi eläinsuojelulain 29 §, johon velvollisuudesta korvauksen maksamiseen viitataan. Tämän vuoksi myös 60 § ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

2 Tarkemmat säännökset

Ehdotettu laki eläinten kuljetuksesta sisältää maa- ja metsätalousministeriölle osoitettuja valtuutuslainsäätöksiä tarkempien säännösten antamiseen ministeriön asetuksella eläinkuljetusasetuksen soveltamisalaan kuulumattomien kuljetusten osalta seuraavasti:

- 1) 5 §:n 2 momentin nojalla eläimen kuljetuskuntoisuudesta;
- 2) 6 §:n 3 momentin nojalla eläimen hyvinvoinnista huolehtimisesta kuljetuksen aikana;
- 3) 7 §:n 4 momentin nojalla kuljetusvälineelle asetettavista vaatimuksista;
- 4) 9 §:n 3 momentin nojalla eläimen kuljetusolosuhteista;

- 5) 12 §:n 2 momentin nojalla kuormaamiseen ja kuorman purkamiseen käytettävistä laitteista ja välineistä; sekä
- 6) 14 §:n 4 momentin nojalla eläinten kuormaamisesta kuljetusvälineeseen ja kuljetettavien eläinten tilaa koskevista vaatimuksista.

Lisäksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annettaisiin 41 §:n 2 momentin nojalla eläinkuljetusasetuksen 30 artiklan 8 kohdassa tarkoitetut asetuksen liitteissä mainitsemattomien eläinlajien kuljetusta koskevat asetusta täydentävät säännökset.

3 Voimaantulo

Eläinkuljetusasetusta ryhdytään asetuksen 37 artiklan mukaan soveltamaan 5 päivänä tammikuuta 2007. Ehdotettu laki eläinten kuljetuksesta sisältää muun muassa asetuksen täytäntöönpanon ja valvonnan edellyttämiä säännöksiä. Tämän vuoksi lait ehdotetaan tuleviksi voimaan samanaikaisesti kuin eläinkuljetusasetusta ryhdytään soveltamaan, eli 5 päivänä tammikuuta 2007.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

1. lakiehdotuksen 17 §:ssä säädettäisiin eläinkuljettajaluvan myöntämisestä ja peruuttamisesta. Lupaa sinänsä edellyttää eläinkuljetusasetuksen 6 artiklan 1 kohta. Lupa myönnettäisiin, jos hakija täyttäisi toiminnalle asetut vaatimukset. Lupa voitaisiin peruuttaa, jos toiminnan harjoittaja olennaisella tavalla rikkoisi toimintaa koskevia velvoitteitaan tai jos luvan myöntämisen edellytykset eivät enää täytyisi, eikä toiminnan harjoittaja korjaisi epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Vastaavalla tavalla säädettäisiin tarkastusasemien osalta lakiehdotuksen 22 §:ssä.

Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla. Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan mahdollista poikkeuksellisesti. Luvanvaraisuudesta on kuitenkin säädettävä lailla, jonka on täytettävä perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Laissa säädettävien elinkeinovapauden rajoitusten tulee olla täsmällisiä ja tarkkarajaisia. Sen lisäksi rajoitusten olennainen sisältö, kuten rajoitusten laajuus ja edellytykset, tulee ilmetä laista. Sääntelyn sisällön kannalta valiokunta on pitänyt tärkeänä, että säännökset luvan edellytyksistä ja pysyvyydestä antavat riittävän ennustettavuuden viranomaistoiminnasta. Tältä kannalta on merkitystä muun muassa sillä, missä määrin viranomaisten toimivaltuudet määräytyvät ns. sidotun harkinnan ja tarkoituksenmukaisuusharkinnan mukaisesti (PeVL 33/2005 vp, PeVL 19/2002 vp, PeVL 16/2001 vp, PeVL 8/2006 vp).

Perustuslakivaliokunta on elinkeinotoiminnan sääntelyn yhteydessä vakiintuneesti pitänyt luvan peruuttamista yksilön oikeusasemaan puuttavana viranomaistoimena vaikutuksiltaan jyrkempänä kuin haetun luvan epäämistä. Sen vuoksi valiokunta on katsonut sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta välttämättömäksi sitoa luvan peruuttamismahdollisuus vakaviin tai olennaisiin laiminlyönteihin sekä siihen, että luvanhaltijalle mahdollisesti annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen (PeVL 48/2005 vp, PeVL 44/2004 vp, PeVL 16/2003 vp, PeVL 8/2006 vp).

Lakiehdotuksen 36 §:n mukaan Elintarviketurvallisuusvirasto pitäisi eläinkuljetusten valvontaa varten valtakunnallista eläinkuljettajarekisteriä, jonka perusteella julkaistaisiin eläinkuljetusasetuksen 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu luettelo eläinkuljettajista. Säännös liittyy perustuslain 10 §:ssä turvattuun yksityiselämän suojaan. Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan

henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla. Ehdotettu 36 § sisältäisi henkilötietojen suojaa koskevien vaatimusten huomioon ottamiseksi rekisterin ja luettelon tietosisältöä ja tietojen säilytysaikaa sekä tietojen luovuttamista koskevat laintasosta sääntelyä edellyttävät säännökset.

Lakiehdotukseen sisältyy valtuutussäännöksiä antaa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella tarkempia säännöksiä eräistä lakiin sisältyvistä säännöksistä, kuten edellä kohdasta 2. käy ilmi. Perustuslain 80 §:n mukaan valtioneuvosto ja ministeriö voivat antaa asetuksia perustuslaissa tai muussa laissa säädetyn valtuuden nojalla. Lailla on kuitenkin säädettävä yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita sekä asioista, jotka perustuslain mukaan muuten kuuluvat lain alaan. Ministeriö voidaan valtuuttaa antamaan asetuksia lähinnä teknisluonteisissa sekä yhteiskunnalliselta ja poliittiselta merkitykseltään vähäisheikoissa asioissa. Valtuutuksen säätämiseen laissa on perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä kohdistettu vaatimuksia sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkuudesta (PeVL 19/2002 vp, PeVL 40/2002 vp). Lakiehdotuksessa maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädettäviksi ehdotettavat tarkemmat säännökset ovat käytännössä luonteeltaan varsin teknisiä vaatimuksia, joilla ei ole laajaa poliittista tai yhteiskunnallista merkitystä. Tarkempien säännösten tarve johtuu pääasiassa siitä, että toiminnan sääntelyssä voitaisiin ottaa huomioon erilaisten kuljettavien eläinlajien kuljetusta koskevia, eläinten koosta, ominaisuuksista tai erityistarpeista johtuvia vaatimuksia laissa säädettävää yksityiskohtaisemmin. Tämän vuoksi ministeriön asetusta laissa säädettyä tarkempien säännösten antamiseen on pidettävä asianmukaisena säädöstasona.

Hallituksen käsityksen mukaan perustuslain asettamat vaatimukset on lakiehdotuksissa otettu huomioon asianmukaisella tavalla, ja lakiehdotukset voidaan näin ollen käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki eläinten kuljetuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on suojella eläviä eläimiä kuljetuksen yhteydessä vahingoittumiselta ja sairastumiselta sekä kaikelta vältettävissä olevalta kivulta, tuskalta ja kärsimykseltä.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan elävien selkärankaisten eläinten ja soveltuvin osin elävien selkärangattomien eläinten kuljetukseen.

Tätä lakia sovelletaan myös eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana sekä direktiivien 64/432/ETY ja 93/119/EY ja asetuksen (EY) N:o 1255/97 (*tarkastusasema-asetus*) muuttamisesta annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1/2005 (*eläinkuljetusasetus*) valvontaan ja muuhun niiden edellyttämään täytäntöönpanoon.

Tämän lain 2-4 lukua ei sovelleta kuljetukseen, johon sovelletaan eläinkuljetusasetusta. Eläinkuljetusasetuksen soveltamisalasta säädetään asetuksen 1 artiklassa. Eläinkuljetusta koskevista yleisistä edellytyksistä säädetään eläinkuljetusasetuksen 3 artiklassa ja eläinkuljetuksessa noudatettavista teknisistä säännöistä asetuksen liitteessä I.

3 §

Suhde eräisiin säädöksiin

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, kuljettavien eläinten hoidossa, kohtelussa ja käsittelyssä on noudatettava, mitä eläinsuojelulaissa (247/1996) tai sen nojalla säädetään.

Eläintautilaissa (55/1980) tai sen nojalla säädetään tai yksittäistapauksessa määrätään, mitä eläinten kuljetuksessa on noudatettava eläintautien leviämisen estämiseksi.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *kuljetuksella* eläinten siirtoa, joka tehdään yhdellä tai useammalla kuljetusvälineellä, ja siihen liittyviä toimenpiteitä, myös kuormaanamista, purkamista, siirtämistä ja lepoa, siihen asti kunnes eläimet on purettu kuormasta määräpaikassa;
- 2) *kuljetusvälineellä* eläinten kuljetukseen käytettäviä maantie- tai raideajoneuvoja, aluksia ja ilma-aluksia;
- 3) *kuljetuspäällyksellä* laatikkoa, häkkiä, kehikkoa, allasta, konttia tai muuta vastaavaa päällystä, jota käytetään eläinten kuljetukseen; mitä tässä laissa säädetään kuljetusvälineestä, noudatetaan soveltuvin osin myös kuljetuspäällykseen;
- 4) *eläinkuljettajalla* eläinkuljettajaa siten kuin se on määritelty eläinkuljetusasetuksen 2 artiklan x kohdassa;
- 5) *eläimiä kuljettavalla henkilöllä* henkilöä, joka kuljettaa eläintä tai eläimiä muussa kuin eläinkuljetusasetuksen soveltamisalaan kuuluvassa kuljetuksessa; ja
- 6) *valvontaviranomaisella* lääninhallitusta, kunnaneläinlääkäriä, poliisia, tarkastuseläinlääkäriä ja rajaeläinlääkäriä.

2 luku

Kuljetuksen yleiset edellytykset

5 §

Eläimen kuljetus

Eläintä saa kuljettaa vain sellaisella kuljetusvälineellä ja sellaisissa kuljetusolosuhteissa, että kuljetuksesta ei aiheudu sille tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä. Lisäksi eläintä on suojeltava kuljetuksessa vahingoittumiselta ja sairastumiselta. Eläintä ei saa kuljettaa, jos eläin on sellaisessa tilassa (*eläimen kuljetuskuntoisuus*), että kuljetuksesta voi aiheutua sille tarpeetonta kipua, tai kärsimystä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen kuljetuskuntoisuudesta.

6 §

Eläimen hyvinvoinnista huolehtiminen

Eläimen hyvinvoinnista on huolehdittava kuljetuksen aikana. Eläimelle on annettava vettä, sopivaa ravintoa ja lepoa sille tarpeellisin väliajoin ottaen huomioon kuljetettava eläinlaji, eläimen ikä, kuljetusväline, kuljetusolosuhteet ja matkan kesto aika sekä muut eläimen veden-, ravinnon- ja levontarpeeseen matkan aikana vaikuttavat seikat.

Kuljetuksen aikana sairastunut tai vahingoittunut eläin on sairauden tai vamman niin edellyttäessä erotettava muista eläimistä ja sille on annettava ensiapua mahdollisimman nopeasti. Eläimelle on annettava asianmukaista eläinlääkinnällistä hoitoa ja tarvittaessa eläin on lopettava tai teurastettava tavalla, joka ei aiheuta sille tarpeetonta kärsimystä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen hyvinvoinnista huolehtimisesta kuljetuksen aikana.

3 luku

Kuljetusväline

7 §

Yleiset vaatimukset

Kuljetusvälineen on oltava riittävän tilava, eläimelle turvallinen ja sellainen, että se estää eläintä karkaamasta. Kuljetusvälineessä on oltava kuljetettava eläinlaji huomioon ottaen riittävä lattiapinta-ala ja korkeussuunnassa riittävä tila, niin että eläimet voivat seistä luonnollisessa asennossa eivätkä ole vaarassa vahingoittua kuljetusvälineen kattoon. Kuljetusvälineessä on oltava kuljetettava eläinlaji huomioon ottaen riittävä ilmatila.

Kuljetusvälineessä on oltava riittävä määrä säädettävissä olevia ilmanvaihtoaukkoja, jollei ilmanvaihtoa voida järjestää asianmukaisesti ja luotettavasti muulla tavalla. Kuljetusvälineessä on tarvittaessa oltava karsinoita, väliseiniä, aitoja tai puomeja eläinten erottamiseksi toisistaan tai eläinten tukemiseksi kuljetuksen aikana.

Kuljetusvälineessä olevat eläimet on voitava tarkastaa ja hoitaa kuljetuksen aikana. Kuljetusväline on voitava puhdistaa ja tarvittaessa desinfioida.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuljetusvälineelle asetettavista vaatimuksista.

8 §

Kuljetusvälineen seinät ja lattia

Kuljetusvälineen seinien ja lattian on oltava rakenteiltaan ja materiaaleiltaan kuljetettaville eläimille sopivia ja sellaisia, että ne kestävät eläinten painon.

Kuljetusvälineen seinien ja lattian on oltava sellaisia, että ne eivät voi vahingoittaa eläintä. Kuljetusvälineen lattia ei saa olla liukas. Lattialla on oltava riittävästi kuiviketta eritteiden imeyttämiseksi, jollei eritteiden poistamista voida järjestää muulla vähintään yhtä tehokkaalla tavalla tai jollei eritteitä poisteta säännöllisesti.

9 §

Olosuhteet kuljetusvälineessä

Eläimen kuljetusolosuhteiden tulee olla sellaiset, että eläin on kuljetuksen aikana suojassa epäsuotuisilta sääoloilta ja jyrkiltä ilmastonvaihdoksilta.

Kuljetusvälineen ilmanvaihto on järjestettävä kuljetusolosuhteiden mukaan ja kuljetettavalle eläinlajille sopivaksi. Kuljetuksen aikana on huolehdittava siitä, että eläin ei kärsi kuumuudesta, kylmyydestä, vedosta, liiallisesta kosteudesta, haitallisista kaasuista, likaantumista tai eläimelle haitallisesta jatkuvasta melusta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläimen kuljetusolosuhteista.

10 §

Eläimiä osoittava merkintä

Sellaisessa maantiekuljetusvälineessä, jossa kuljetetaan hevosta tai muuta vastaavaa suurikokoista eläintä, on oltava merkintä, joka ilmaisee kuljetusvälineen sisältävän eläimiä. Kuljetuspäällyksessä, josta ei voida nähdä sen sisältävän eläimiä, on oltava eläimiä osoittava merkintä.

11 §

Kuljetus henkilöauton tavaratilassa

Eläimiä ei saa kaloja, matelijoita, sammakkoeläimiä ja selkärangattomia eläimiä lukuun ottamatta kuljettaa henkilöauton umpinaisessa tavaratilassa. Eläinten kuljettaminen on kuitenkin sallittua sellaisessa henkilöauton tavaratilassa, joka on riittävän suuri kuljetettavalle eläimelle ja josta on riittävän avoin yhteys auton matkustajatiloihin, eikä eläimelle aiheudu kuljetuksesta tarpeetonta kärsimystä.

4 luku

Kuormaaminen ja kuorman purkaminen

12 §

Kuormaamiseen ja kuorman purkamiseen käytettävät laitteet ja välineet

Eläinten kuormaamiseen ja kuorman purkamiseen on tarvittaessa käytettävä sopivia laitteita ja välineitä, kuten siltoja, rampeja tai lastaushissejä. Kuormaamiseen ja kuorman purkamiseen käytettävien laitteiden ja välineiden on oltava rakenteeltaan sellaisia, että eläimet eivät liukastu tai muutoin vahingoitu, ja ne on tarvittaessa varustettava suojakaitein.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä kuormaamiseen ja kuorman purkamiseen käytettävistä laitteista ja välineistä.

13 §

Eläinten kohtelu ja käsittely

Eläimiä kuormattaessa, kuljetettaessa tai kuormaa purettaessa niitä on kohdeltava rauhallisesti, eikä eläimiä saa tarpeettomasti pelotella tai kiihdyttää.

Eläimiä ei saa riiputtaa mekaanisin välinein eikä nostaa tai raahata jaloista, hännästä, turkista, korvista, sarvista tai suoraan päästä vetäen taikka käsitellä muutoin sillä tavoin, että niille aiheutetaan tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä.

14 §

Eläinten kuormaaminen kuljetusvälineeseen

Eläimet on kuormattava kuljetusvälineeseen siten, että ne eivät purista, likaa tai vahingoita toisiaan. Eläimillä on oltava käytettävissään niiden kokoon, ikään ja kuljetusmatkan kestoon nähden riittävä lattiapinta-ala ja korkeussuunnassa riittävä tila niin, että eläimet voivat seistä luonnollisessa asennossa eivätkä ole vaarassa vahingoittua kuljetusvälineen kattoon. Kuljetusvälineessä on oltava kuljetettavat eläimet huomioon ottaen riittävä ilmatila. Eläimet on tarvittaessa suojattava niille tukea antavilla väliseinillä, aidoilla tai puomeilla tai eläimet on kuljetuksessa kytkettävä siten, että ne eivät ole vaarassa vahingoittua.

Jos eri lajeihin kuuluvia eläimiä kuljetetaan samassa kuljetusvälineessä, ne on erotettava toisistaan lajeittain. Eläimet on erotettava toistaan, jos kuljetusvälineessä kuljetetaan eri-ikäisiä, huomattavan erikokoisia tai toisiinsa vihamielisesti suhtautuvia eläimiä taikka sukukypsiä eri sukupuolta olevia eläimiä. Eläimiä ei kuitenkaan tarvitse erottaa toisistaan, jos ne on kasvatettu yhteensopivissa ryhmissä tai jos ne ovat tottuneita toisiinsa taikka jos kyseessä ovat seuraeläimet, joille erottaminen aiheuttaisi levottomuutta. Naaraseläimiä ei myöskään tarvitse erottaa niistä riippuvaisista jälkeläisistä.

Jos eläin pidetään kuljetuksen aikana kytkettynä, kytkemiseen käytettävän köyden tai muun siteen on oltava eläimelle turvallinen, sopivan mittainen ja niin vahva, että se ei katkea matkan aikana. Eläintä ei saa kuljettaa jalat yhteen sidottuina.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläinten kuormamisesta kuljetusvälineeseen ja kuljetettavien eläinten tilaa koskevista vaatimuksista.

15 §

Kuljetuspäällysten ja muun kuorman sijoittelu ja kiinnittäminen

Kuljetuspäällykset on kiinnitettävä niin, etteivät ne pääse siirtymään, ja sijoitettava siten, että kaikki eläimet saavat riittävästi ilmaa eivätkä likaa toisiaan. Kuljetuksen ja käsittelyn aikana kuljetuspäällykset on pidettävä pystyasennossa eivätkä ne saa olla alttiina voimakkaalle heilahtelulle, tärähtelylle tai tärinälle.

Jos kuljetusvälineessä kuljetetaan eläinten lisäksi myös muuta kuormaa, se on sijoitettava ja kiinnitettävä siten, että eläimet eivät ole vaarassa vahingoittua.

5 luku

Luvat sekä hyväksymis- ja pätevyystodistukset

16 §

Eläinkuljettajaluvan hakeminen

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitettua eläinkuljettajalupaa haetaan sen läänin läänihallitukselta, jonka alueella on luvan hakijan kotipaikka, jonne muusta jäsenvaltiosta oleva hakija on sijoittautunut tai jossa kolmanteen maahan sijoittautunut hakija on edustettuna.

Lupahakemuksessa on ilmoitettava hakijan nimi tai toiminimi, osoite ja kotipaikka sekä muut yhteystiedot. Lupahakemukseen on liitettävä eläinkuljetusasetuksessa tarkoitetut luvan myöntämisen edellytyksenä olevat selvitykset ja asiakirjat lukuun ottamatta selvitystä siitä, että hakija ei ole syyllistynyt eläinsuojelulainsäädännön rikkomiseen.

17 §

Eläinkuljettajaluvan myöntäminen ja peruuttaminen

Eläinkuljettajalupa myönnetään, jos hakija täyttää eläinkuljetusasetuksessa asetettavat vaatimukset.

Lupa voidaan peruuttaa, jos eläinkuljettaja olennaisella tavalla rikkoo eläinten kuljetusta koskevaa lainsäädäntöä tai jos toiminta ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä, eikä eläinkuljettaja korjaa epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa.

18 §

Muutosten ilmoittaminen

Eläinkuljettajan tulee tehdä eläinkuljetusasetuksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu ilmoitus lupaa koskevien edellytysten muutoksista luvan myöntäneelle lääninhallitukselle.

19 §

Maantiekuljetusvälineiden hyväksymistodistus

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitettua hyväksymistodistusta pitkiin kuljetuksiin käytettävälle maantiekuljetusvälineelle haetaan eläinkuljettajaluvan myöntävältä lääninhallitukselta. Eläinkuljetusasetuksen edellyttämän tarkastuksen kuljetusvälineelle suorittaa lääninhallitus tai lääninhallituksen määräämä virkaeläinlääkäri.

Hyväksymistodistus annetaan, jos kuljetusväline täyttää eläinkuljetusasetuksessa asetettavat vaatimukset. Hyväksymistodistus voidaan peruuttaa, jos kuljetusväline ei enää täytä säädettyjä vaatimuksia, eikä hyväksymistodistuksen haltija korjaa epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Hyväksymistodistus voidaan kuitenkin peruuttaa heti, jos kuljetusvälineessä oleva puute on sellainen, että se välittömästi vaarantaa kuljettavien eläinten hyvinvoinnin.

20 §

Karja-alusten hyväksymistodistus

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitettua karja-aluksen hyväksymistodistusta haetaan Merenkululaitokselta. Eläinkuljetusasetuksen edellyttämän tarkastuksen karja-alukselle suorittaa Merenkululaitos.

Hyväksymistodistus annetaan, jos karja-alus täyttää eläinkuljetusasetuksessa asetettavat vaatimukset. Hyväksymistodistus voidaan peruuttaa, jos karja-alus ei enää täytä säädettyjä vaatimuksia, eikä hyväksymistodistuksen haltija korjaa epäkohtia Merenkululaitoksen tai valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Hyväksymistodistus voidaan

kuitenkin peruuttaa heti, jos karja-aluksessa oleva puute on sellainen, että se välittömästi vaarantaa kuljettavien eläinten hyvinvoinnin.

Merenkululaitoksen on viipymättä toimitettava Elintarviketurvallisuusvirastolle hyväksymistodistukseen sisältyvät tiedot ja tieto hyväksymistodistuksen peruuttamisesta eläinkuljettajarekisteriin merkitsemistä varten. Elintarviketurvallisuusvirasto antaa hyväksymistodistukselle eläinkuljetusasetuksessa tarkoitetun tunnistenumeron.

21 §

Maantieajoneuvojen kuljettajien ja hoitajien pätevyystodistus

Eläinkuljetusasetuksessa tarkoitetun kotieläiminä pidettävien hevos-, nauta-, lammas-, vuohi- tai sikaeläinten taikka siipikarjan kuljetukseen tarkoitetun maantieajoneuvon kuljettajan ja hoitajan pätevyystodistusta haetaan sen läänin lääninhallitukselta, jonka alueella on hakijan kotipaikka.

Pätevyystodistuksen myöntämisestä säädetään eläinkuljetusasetuksen 17 artiklan 2 kohdassa ja sen peruuttamisesta 26 artiklan 5 kohdassa.

22 §

Tarkastusasemat

Tarkastusasema-asetuksessa tarkoitettua tarkastusaseman hyväksymistä haetaan sen läänin lääninhallitukselta, jonka alueella tarkastusasema sijaitsee.

Tarkastusasema hyväksytään, jos tarkastusasema ja siellä harjoitettava toiminta täyttävät tarkastusasema-asetuksessa säädetyt vaatimukset. Hyväksyminen voidaan peruuttaa, jos toiminnanharjoittaja olennaisella tavalla rikkoo tarkastusasema-asetusta taikka jos tarkastusasema tai siellä harjoitettava toiminta ei enää täytä hyväksymisen edellytyksiä, eikä toiminnanharjoittaja korjaa epäkohtia valvontaviranomaisen asettamassa kohtuullisessa määräajassa. Tarkastusaseman käytön keskeyttämisestä säädetään tarkastusasema-asetuksen 3 artiklan 4 kohdassa.

6 luku

Viranomaiset ja niiden tehtävät

23 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö ohjaa ja valvoo ylimpänä viranomaisena eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

24 §

Elintarviketurvallisuusvirasto

Elintarviketurvallisuusvirasto ohjaa ja valvoo keskushallinnon viranomaisena eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanoa ja noudattamista.

Lisäksi Elintarviketurvallisuusvirasto hyväksyy eläinkuljetusasetuksen liitteen IV 1 kohdassa tarkoitetun kokeen ja kokeen järjestäjän.

25 §

Lääninhallitus

Lääninhallitus huolehtii eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten täytäntöönpanosta ja noudattamisen valvonnasta läänin alueella.

Lääninhallitus on eläinkuljetusasetuksen 20 artiklassa tarkoitettu karja-alueita tarkastava toimivaltainen viranomainen ja tarkastusasema-asetuksessa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen.

26 §

Paikalliset viranomaiset

Kunnaneläinlääkäri ja poliisi valvovat eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista toimialueellaan.

27 §

Tarkastuseläinlääkäri ja rajaeläinlääkäri

Tarkastuseläinlääkäri valvoo eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista elintarvikelain (23/2006) nojalla hyväksytyyn teurastamon tai teurastuspaikan alueella.

Rajaeläinlääkäri valvoo eläinkuljetusasetuksen sekä tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista rajanylityspaikan, maastapoistumispaikan ja eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueella.

7 luku

Valvonta

28 §

Tarkastusoikeus

Jos on aihetta epäillä, että eläintä kuljetetaan tämän lain tai eläinkuljetusasetuksen vastaisesti, valvontaviranomaisella on oikeus suorittaa tarkastus. Poliisi voi suorittaa eläinkuljetusta koskevan tarkastuksen ilman epäilyäkin. Sama oikeus eläinkuljetuksen tarkastamiseen on

tarkastuseläinlääkärillä teurastamon tai teurastuspaikan alueella sekä rajaeläinlääkärillä rajanylityspaikan, maastapoistumispaikan ja eläinlääkinnällisen rajatarkastusaseman alueella. Poliisi voi käyttää tarkastuksessa apunaan virkaeläinlääkäreitä.

Tarkastuksen suorittajalla on oikeus päästä tiloihin, joissa eläintä kuljetetaan tai pidetään kuljetuksen aikana ja ottaa korvaukset tarkastusta varten tarvittavia näytteitä. Tarkastuksessa voidaan tarkastaa eläin, sen kuljetusväline ja eläinkuljetusasetuksen 2 artiklan g kohdassa tarkoitettu kontti sekä eläintä varten tarkoitettua ravintoa, juotavaa, varusteita ja välineitä. Tarkastuksessa voidaan myös tarkastaa eläinkuljetusasetuksen edellyttämät asiakirjat.

29 §

Erityiset tarkastukset

Elintarviketurvallisuusvirasto ja lääninhallitus voivat tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi taikka Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä määrätä virkaeläinlääkärit tarkastamaan eläinkuljetuksia.

Tarkastajan oikeudesta päästä tiloihin, joissa eläintä kuljetetaan tai pidetään kuljetuksen aikana sekä tarkastus- ja näytteenotto-oikeudesta noudatetaan mitä 28 §:n 2 momentissa säädetään.

30 §

Tietojenantovelvollisuus

Eläimiä kuljettava henkilö ja eläinkuljetusasetuksessa tarkoitettu hoitaja, kuljettaja, eläimistä vastaava, järjestäjä ja eläinkuljettaja on velvollinen antamaan tarkastuksen suorittajalle tämän pyytämät valvontaa varten tarvittavat tiedot ja asiakirjat.

31 §

Neuvot

Tarkastuksen suorittajan on neuvoin pyrittävä edistämään kuljetettavien eläimen hyvinvointia ja vaikuttamaan siihen, että tarkastuksessa ilmenneet lievät eläinsuojelulliset epäkohdat korjataan.

32 §

Euroopan yhteisön tarkastajat

Mitä 28 ja 29 §:ssä säädetään Suomen viranomaisen tarkastus- ja tiedonsaantioikeudesta, koskee myös Euroopan yhteisön tarkastajia.

33 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetyn salassapitovelvollisuuden estämättä saa tässä laissa säädettyä tehtävää suoritettaessa saatuja tietoja

yksityisen tai yhteisön liike- tai ammattisalaisuudesta tai taloudellisesta asemasta taikka yksityisen henkilökohtaisista oloista luovuttaa:

- 1) syyttäjä- ja poliisiviranomaisille pakkokeinolain (450/1987) 5 luvun 1 §:ssä tarkoitetun rikoksen selvittämiseksi;
- 2) Elintarviketurvallisuusvirastolle ja valvontaviranomaiselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten; sekä
- 3) EY:n lainsäädännössä tai muussa Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa tarkoitetuille ulkomaisille toimielimille ja tarkastajille EY:n lainsäädännön tai sopimuksen niin edellyttäessä.

34 §

Virka-apu

Poliisin on tarvittaessa annettava virka-apua valvontaviranomaiselle eläinkuljetusasetuksen ja tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten valvonnassa.

Lisäksi tullilaitos ja rajavartiolaitos on rajaeläinlääkärin pyynnöstä velvollinen antamaan rajaeläinlääkärille virka-apua eläinkuljetusasetuksen ja tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten mukaisten tehtävien suorittamisessa.

35 §

Tarkastusten suorittaminen

Tässä laissa mainitut tarkastukset on pyrittävä suorittamaan niin, ettei niistä aiheudu haittaa eläimille tai eläinkuljetukselle.

36 §

Eläinkuljettajarekisteri

Elintarviketurvallisuusvirasto pitää eläinkuljetusten valvontaa varten valtakunnallista eläinkuljettajarekisteriä. Lääninhallitukset päivittävät rekisteriä tässä laissa säädettyjen tehtäviensä edellyttämässä laajuudessa. Rekisteriin merkitään:

- 1) eläinkuljettajan nimi tai toiminimi, Y-tunnus (yritys- ja yhteisötunnus), osoite sekä muut tarvittavat yhteystiedot;
- 2) eläinkuljettajaluvan numero;
- 3) kuljetettavia eläinlajeja tai kuljetusmuotoja koskevat rajoitukset;
- 4) luvan myöntänyt lääninhallitus yhteystietoineen;
- 5) eläinkuljetusasetuksen liitteen III luvun III tarkoittamat kuljettajan tai hoitajan pätevyydestä sisältyvät tiedot ja tieto pätevyydestä peruuttamisesta;
- 6) eläinkuljetusasetuksen liitteen III luvun IV tarkoittamat maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistukseen sisältyvät tiedot sekä kuljetusvälineiden yksilöintiin tarvittavat tiedot;
- 7) eläinkuljetusasetuksen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun karja-alueen hyväksymistodistukseen sisältyvät tiedot; sekä
- 8) eläinkuljetusasetuksen 26 artiklan 4 kohdan c alakohdassa ja 26 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut tiedot.

Elintarviketurvallisuusvirasto julkaisee ja ylläpitää 1 momentissa tarkoitettujen tietojen perusteella eläinkuljetusasetuksen 13 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua yleisesti saatavilla olevaa luettelon eläinkuljettajista. Jos eläinkuljettajaluvan haltijana on yksityinen henkilö, luettelossa ei ilman asianomaisen henkilön suostumusta saa olla luvanhaltijan kotiosoitetta tai muita yhteystietoja.

Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua tietoja poistetaan rekisteristä, kun pätevyystodistus lakkaa olemasta voimassa. Eläinkuljettajalupaa koskevat tiedot poistetaan rekisteristä viiden vuoden kuluttua siitä, kun lupa lakkaa olemasta voimassa. Henkilötietojen keräämiseen ja tallettamiseen sekä rekisteriin tallennettujen tietojen käyttämiseen ja luovuttamiseen sovelletaan muutoin, mitä henkilötietolaissa (523/1999) ja viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Elintarviketurvallisuusvirastolla ja tämän lain tarkoittamalla valvontaviranomaisella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä eläinkuljetusten valvonnan edellyttämiä tietoja rekisteristä. Sama oikeus on eläinkuljetusten valvomiseksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisilla viranomaisilla eläinkuljetusasetuksen edellyttämässä laajuudessa.

8 luku

Hallinnolliset pakkokeinot ja seuraamukset

37 §

Kiellot ja määräykset

Jos 28 tai 29 §:ssä tarkoitettua tarkastuksessa tai muutoin todetaan, että tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä on rikottu, valvontaviranomainen voi kieltää eläimiä kuljettavaa henkilöä jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä hänet asian laatuun nähden riittävässä määräajassa täyttämään velvollisuutensa. Jos eläinsuojelulliset syyt vaativat, valvontaviranomainen voi lopettaa eläimet tai määrätä välittömästi eläimet palautettavaksi suorinta tietä lähtöpaikkaan tai kuljetettavaksi suorinta tietä määräpaikkaan tai kuljetusvälineen korjattavaksi tilapäisesti siten, että eläinten välitön vahingoittumisen vaara estetään.

Eläinkuljetusasetuksen 23 ja 26 artiklassa säädetään valvontaviranomaisen toimenpiteistä silloin, kun eläinkuljetuksessa ei ole noudatettu eläinkuljetusasetuksen säännöksiä.

38 §

Uhkasakko ja teettäminen

Lääninhallitus voi omasta aloitteestaan tai muun valvontaviranomaisen pyynnöstä tehostaa 37 §:ssä tarkoitettua määräystä tai kieltoa uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella. Uhkasakkoa, teettämisuhkaa ja teettämistä koskevassa asiassa noudatetaan, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

Eläinkuljetusrikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) kuljettaa eläintä, joka ei ole 5 §:n tai sen nojalla annettujen säännösten tai eläinkuljetusasetuksessa säädetyn mukaan kuljetuskuntoinen,
- 2) kuljettaa eläintä kuljetusvälineellä, joka ei täytä 7-9 §:ssä tai niiden nojalla annetuissa säännöksissä tai eläinkuljetusasetuksessa kuljetusvälineelle tai kuljetusolosuhteille säädettyjä vaatimuksia,
- 3) laiminlyö eläinten hyvinvoinnista huolehtimisen kuljetuksen aikana 6 §:n tai sen nojalla annettujen säännösten tai eläinkuljetusasetuksessa säädetyn vastaisesti,
- 4) rikkoo 11 §:ssä säädettyä kieltoa,
- 5) rikkoo eläinten kuormaamisessa kuljetusvälineeseen 14 §:ssä tai sen nojalla annetuissa säännöksissä kuormaamiselle tai eläinten tilalle asetettuja vaatimuksia tai eläinkuljetusasetuksessa säädettyä eläinten kuormaamista tai niiden tilaa koskevia vaatimuksia,
- 6) rikkoo eläinten käsittelyssä 13 §:n 2 momentissa säädettyä kieltoa tai eläinkuljetusasetuksessa säädettyä eläinten käsittelyä koskevaa kieltoa tai velvoitetta,
- 7) laiminlyö 17 §:n 1 momentissa tarkoitetun eläinkuljettajaluvan hakemisen,
- 8) rikkoo 18 §:ssä tarkoitettua ilmoitusvelvollisuutta,
- 9) laiminlyö 19 §:ssä tarkoitetun maantiekuljetusvälineen hyväksymistodistuksen tai 20 §:ssä tarkoitetun karja-alueen hyväksymistodistuksen hakemisen,
- 10) laiminlyö 21 §:ssä tarkoitetun pätevyystodistuksen hakemisen,
- 11) laiminlyö 22 §:ssä tarkoitetun hyväksymisen hakemisen tarkastusasemalle,
- 12) rikkoo eläinkuljetusasetuksen 4 artiklassa tarkoitettujen asiakirjojen kuljetusvälineessä pitämistä koskevaa velvollisuutta,
- 13) rikkoo 30 §:ssä säädettyä tietojenantovelvollisuutta tai asiakirjojen esittämisvelvollisuutta,
- 14) rikkoo 37 §:ssä tarkoitettua valvontaviranomaisen antamaa kieltoa tai määräystä, tai
- 15) muulla tavoin rikkoo tai laiminlyö mitä tässä laissa tai sen nojalla taikka eläinkuljetusasetuksessa eläinten kuljetuksesta säädetään,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *eläinkuljetusrikkomuksesta* sakkoon.

Rangaistuksia koskevat viittaussäännökset

Rangaistus eläinsuojelurikkomuksesta säädetään eläinsuojelulain 54 §:ssä.

Rangaistus eläinsuojelurikoksesta ja lievästä eläinsuojelurikoksesta säädetään rikoslain 17 luvun 14 ja 15 §:ssä.

9 luku

Erinäiset säännökset

41 §

Eläinkuljetusasetuksen soveltamista koskevat poikkeukset ja eräät asetusta täydentävät säännökset

Eläinkuljetusasetuksen soveltamisalaan kuuluvissa pitkissä maantiekuljetuksissa, jotka kestävät enintään 12 tuntia lopullisen määräpaikan saavuttamiseksi, ei sovelleta eläinkuljetusasetuksen liitteen I luvun V kohdan 1.4 b alakohdan sikojen juomavettä koskevaa vaatimusta ajanjaksona, joka alkaa 1 päivänä syyskuuta ja päättyy 30 päivänä huhtikuuta.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella annetaan eläinkuljetusasetuksen 30 artiklan 8 kohdassa tarkoitettujen asetuksen liitteissä mainitsemattomien eläinlajien kuljetusta koskevat täydentävät säännökset.

42 §

Poikkeaminen eläimen kuljetusta koskevista eräistä vaatimuksista

Eläimen tilan niin edellyttäessä voidaan eläinlääkärin luvalla poiketa tämän lain 2-4 luvun vaatimuksista, jos eläin kuljetetaan suoraan eläinlääkärin vastaanotolle tai hoitopaikalle tai sieltä pois, ja eläimen kuljetus voidaan järjestää niin, ettei sille aiheudu tarpeetonta kipua, tuskaa tai kärsimystä.

43 §

Kustannukset

Eläinkuljettajan tai eläimiä kuljettavan henkilön on suoritettava 37 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset.

Jos eläinten hyvinvoinnin turvaaminen sitä välttämättä edellyttää, voidaan 37 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset maksaa etukäteen valtion talousarviossa eläinlääkintähuoltoon varatuista määrärahoista. Kustannukset saadaan periä ilman tuomiota ja päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja perimisestä ulosottoihin säädetään.

44 §

Perittävät maksut

Tämän lain mukaisista viranomaisten suoritteista peritään valtiolle maksuja valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan.

45 §

Täytäntöönpano

Tämän lain nojalla tehtävässä päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

46 §

Muutoksenhaku

Elintarviketurvallisuusviraston, lääninhallituksen, kunnaneläinlääkäriin, tarkastuseläinlääkäriin, rajaeläinlääkäriin ja poliisin tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Tämän lain 44 §:ssä tarkoitettua maksua koskevaan muutoksenhakuun sovelletaan, mitä valtion maksuperustelaissa säädetään.

47 §

Palkkiot

Kunnaneläinlääkäriillä on oikeus saada 28 ja 29 §:n nojalla suorittamastaan tarkastuksesta ja 19 §:n 1 momentissa tarkoitettua maantiekuljetusvälineen tarkastuksesta palkkiota ja korvausta siten kuin eläinlääkäreiden toimituspalkkioista annetussa asetuksessa (1269/1989) säädetään.

48 §

Vahingonkorvaus

Kunnaneläinlääkäriin eläinkuljetusasetuksen tai tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoessaan aiheuttamasta vahingosta vastaa valtio siten kuin vahingonkorvauslaissa (412/1974) julkisyhteisön korvausvastuusta säädetään.

Valtion oikeuteen perii kunnaneläinlääkäriä vahingonkärsijälle maksamansa korvausmäärä noudatetaan soveltuvin osin vahingonkorvauslain työnantajan työntekijään kohdistuvaa regressiooikeutta koskevia säännöksiä.

49 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä tammikuuta 2007.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

**Laki
eläinsuojelulain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 4 päivänä huhtikuuta annetun eläinsuojelulain (247/1996) 29 §, 30 §, 44 §:n 2 momentti ja 60 §, sellaisina kuin niistä ovat 29 § osaksi laissa /2006 ja 30 § viimeksi mainitussa laissa, sekä *muutetaan* 2 §, 39 §, 48 §:n 1 ja 3 momentti, 49 § ja 54 §,

sellaisina kuin niistä ovat 2 § laissa 63/2006, 39 § osaksi laeissa 1194/1996 ja /2006, 48 §:n 1 momentti viimeksi mainitussa laissa sekä 54 § laissa 594/1998 ja mainitussa laissa 63/2006, seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan kaikkiin eläimiin.

Metsästyksen, kalastuksen, eläinten lääkitsemisen, eläinjalostuksen, eläinten keinollisen lisäämisen, selkärankaisilla eläimillä harjoitettavan koe-eläintoiminnan, eläinten kuljetuksen, geenitekniikan ja luonnonsuojelun osalta noudatetaan lisäksi, mitä niistä erikseen säädetään.

39 §

Tarkastus

Jos on aihetta epäillä, että eläintä hoidetaan, kohdellaan tai käytetään tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti, lääninhallituksella, kunnaneläinlääkärillä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalla viranhaltijalla, poliisilla ja eläinsuojeluvalvojalla on oikeus suorittaa tarkastus.

Ilman epäilyäkin lääninhallituksella, kunnaneläinlääkärillä, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalla viranhaltijalla, poliisilla ja eläinsuojeluvalvojalla on oikeus suorittaa tarkastus sirkuksessa, eläintarhassa, pysyvässä ja kiertävässä eläinnäyttelyssä, eläinkilpailuissa, 16 §:n 4 momentissa tarkoitetuissa tilaisuuksissa sekä esityksessä ja näyttöksessä, jossa eläimiä on mukana, sekä siellä, missä harjoitetaan 21, 23 ja 24 §:ssä tarkoitettua toimintaa. Ilman epäilyäkin tarkastuseläinlääkärillä on oikeus suorittaa tarkastus kaikissa eläintiloissa teurastamon tai teurastuspaikan alueella.

Tarkastuksen suorittajalla on oikeus päästä tiloihin, joissa eläintä pidetään ja ottaa korvauksetta tarkastusta varten tarvittavia näytteitä. Tarkastuksessa voidaan tarkastaa eläin, sen pitopaikka sekä eläintä varten tarkoitettua ravintoa, juotavaa, varusteet ja välineet.

Kotirauhan piirissä tässä pykälässä tarkoitettua tarkastusta saa suorittaa ja näytteen ottaa vain viranomaisen, ja tarkastusta saa suorittaa ja näytteen ottaa vain, jos se on välttämätöntä tarkastuksen kohteena olevien seikkojen selvittämiseksi ja on aihetta epäillä eläimen omistajan tai

haltijan syyllistyvän tämän lain vastaiseen, rangaistavaksi säädettyyn menettelyyn. Eläinsuojeluvalvoja voi tarkastusoikeutensa rajoissa tarvittaessa avustaa viranomaista kotirauhan piiriin kohdistuvan tarkastuksen suorittamisessa.

48 §

Selvitykset ja tutkimukset

Elintarviketurvallisuusvirasto ja lääninhallitus voivat tämän lain sekä sen nojalla annettujen säännösten noudattamisen valvomiseksi taikka Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen velvoitteiden täyttämiseksi tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä määrätä virkaeläinlääkärit suorittamaan selvityksiä ja tutkimuksia sellaisissa eläintenpitoyksiköissä, joissa pidetään eläimiä elinkeinonharjoittamisen tarkoituksessa sekä teurastamoissa ja teurastuspaikoissa.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään eläinlääkäreiden oikeudesta päästä selvityksen tai tutkimuksen kohteena olevaan eläintenpitoyksikköön, teurastamoon tai teurastuspaikkaan, koskee myös ulkomaisia tarkastajia Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen tai Euroopan yhteisön oikeusjärjestyksen niin edellyttäessä.

49 §

Tarkastusten, selvitysten ja tutkimusten suorittaminen

Tässä laissa mainitut tarkastukset, selvitykset ja tutkimukset on pyrittävä suorittamaan niin, ettei niistä aiheudu haittaa eläimille, eläintenpitoyksikön omistajalle tai haltijalle taikka eläintenpitoyksikön toiminnalle.

54 §

Eläinsuojelurikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) kohtelee eläintä 3-6, 8, 32 tai 33 §:n taikka niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti,
- 2) käyttää sellaista 12 §:ssä tarkoitettua välinettä, laitetta tai ainetta, jonka käyttö on kielletty,
- 3) suorittaa vastoin 7 tai 9-11 §:n säännöksiä niissä tarkoitettujen toimenpiteiden tai
- 4) tuo tai yrittää tuoda maahan eläimen 28 §:ssä mainitun kiellon vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole rikoslain 17 luvun 14 tai 15 §:n nojalla rangaistava tai siitä muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *eläinsuojelurikkomuksesta* sakkoon.

Eläinsuojelurikkomuksesta tuomitaan myös se, joka tahallaan tai huolimattomuudesta

- 1) rikkoo 12 §:ssä tarkoitettua valmistus-, maahantuonti-, myynti- tai luovutuskieltoa taikka 7 §:n 3 momentissa, 13 §:n 1 momentissa, 16 §:n 3 momentissa tai 18, 19, 22, 25 tai 27 §:ssä tarkoitettua tai mainittujen säännösten nojalla annettua kieltoa,
- 2) rikkoo eläintenpitokielloa tai toimii toisen välikätenä eläintenpitokiellon kiertämiseksi tai

3) laiminlyö 13 §:n 2 momentissa, 14 §:ssä, 16 §:n 1 momentissa, 17 §:ssä, 20 §:n 2 momentissa, 20 a §:n 2 momentissa, 21 §:n 2 tai 3 momentissa, 23, 24 tai 26 §:ssä taikka 64 §:ssä tarkoitetun tai mainittujen säännösten nojalla asetetun velvollisuuden.

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä tammikuuta 2007.

Helsingissä päivänä kuuta 200

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Maa- ja metsätalousministeri

Juha Korkeaoja

MMM:n vuonna 2006 julkaisemat työryhmämuistiot

- 2006:1 Peltobiomassa, liikenteen biopolttonesteet ja biokaasu-jaosto.
II väliraportti
ISBN 952-453-253-0
- 2006:2 Behörigheten mellan riket och landskapet Åland gällande
jordbrukets olika stödformer
ISBN 952-453-254-9
- 2006:3 Valtion varoin tuettavan salaojituksen ehdot
Väliraportti
ISBN 952-453-255-7
- 2006:4 Porotalousyrittäjien tilanteen edistäminen
ISBN 952-453-256-5
- 2006:5 Tilaaja-tuottajamalli metsäkeskuksissa
ISBN 952-453-260-3
- 2006:6 Maaseutuviraston tehtävät
ISBN 952-453-261-1
- 2006:7 Taloushallintotyöryhmän loppuraportti
ISBN 952-453-262-X
- 2006:8 Selvitys energiapuun mittauksen järjestämisestä ja kehittämisestä.
ISBN 952-453-264-6
- 2006:9 Metsäkeskusten merkittävää julkista valtaa sisältävät tehtävät
ISBN 952-453-265-4
- 2006:10 Perunatärkkelyksen tuotannon strategia 2006-2013
ISBN 952-453-266-2
- 2006:11 Metsätalouden alueellisten tavoiteohjelmien tukityöryhmä
ISBN 952-453-267-0
- 2006:12 Rehulakityöryhmän muistio
ISBN 952-453-268-9
- 2006:13 Vilja-alan yhteistyöryhmän toiminnan arviointi
ISBN 952-453-269-7
- 2006:14 Valtakunnallisen korkeusmallin uudistamistarpeet ja -vaihtoehdot
ISBN 952-453-271-9
- 2006:15 Valtionvaroin tuettavan salaojituksen ehdot
- Peltoviljelyn ravinnepäästöjen vähentäminen
ISBN 952-453-275-1

- 2006:16 Tulvavahinkotyöryhmä
ISBN 952-453-276-X
- 2006:17 Eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien koordinaatio- ja yhteistyö
Suomessa
ISBN 952-453-279-4
- 2006:18 Maaseudun mikroyritysten kattavammat palvelut
Maaseudun mikroyritysten yrityspalveluiden seurantaryhmän väliraportti
ISBN 952-453-280-8

ISBN 952-453-282-4
ISSN 0781-6723